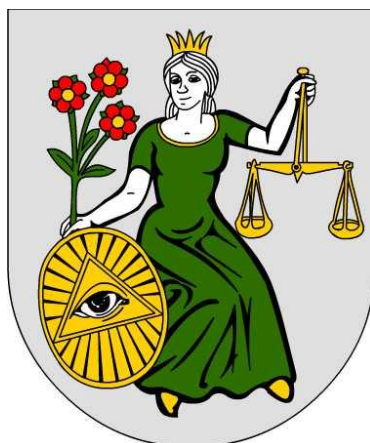

Obec Krajné

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
Krajné na roky 2024 - 2030
s výhľadom do roku 2040**

Spracovateľ

Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina
M.R. Štefánika 560/4
907 01 Myjava
tel: 034/653 83 44
www.kopaničiariskyregion.sk

© obec Krajné, september 2024

Obsah

1 ÚVODNÁ ČASŤ	4
1.1 ÚVOD	4
1.2 POSLANIE DOKUMENTU PHRSR KRAJNÉ 2024 – 2030	4
1.3 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY	5
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	7
2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE	7
2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA	8
Geomorfológia a geológia územia	8
Hydrologické pomery	9
Klimatické podmienky	9
Pôdne podmienky a pôdny fond	9
Flóra a fauna	10
Ochrana prírody	11
Ovzdušie	11
Hodnotenie kvality vôd	12
Lesy a pôda	12
Hluk	12
Odpadové hospodárstvo	13
Ekosystémové služby	15
2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA	16
Ľudské zdroje	16
Ekonomika územia	22
Bývanie a bytový fond	25
Občianska vybavenosť	26
Kultúrno-spoločenský život	29
Ostatné služby	30
2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA	31
Základná charakteristika obce z pohľadu širších vzťahov	31
Rozvojové plochy	32
2.5 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA - SWOT ANALÝZA	33
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	35
4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	40
4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY	40
4.2 FINANČNÝ PLÁN	60
4.3 AKČNÝ PLÁN	62
4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE	64
5 ZÁVER	66

ÚVODNÁ ČASŤ

1.1 ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Krajné pre roky 2024 - 2030 s výhľadom do roku 2040 (ďalej aj „PHRSR“, resp. „PRO Krajné“) je prejavom záujmu obce Krajné o udržateľný rozvoj územia s dôrazom na kvalitu života, atraktivitu územia a o koordináciu s relevantnými kľúčovými aktérmi (stakeholderi). Dokument je aktualizáciou existujúcej stratégie obce reflektujúcej nové priority, procesy a inštitucionálne rámce spojené s prípravou na čerpanie zdrojov EŠIF pre obdobie 2021 – 2027 zakotvené v Programe Slovensko a s ním súvisiacich metodických materiáloch.

PHRSR Krajné je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v aktuálnom znení, v súlade s odporúčanou Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR pre programové obdobie po roku 2020 a v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017.

Pri jeho vypracovávaní spracovatelia v spolupráci so zadávateľom reflektujú súčasné potreby a požiadavky územia a zároveň očakávania obyvateľov v otázkach budúceho rozvoja obce. Osobitné zameranie na jednotlivé špecifické problematiky rozvoja obce a návrh stratégie, cieľov a opatrení na ich rozvoj vyplývajú jednak z analýzy dostupných získaných štatistických, resp. faktografických dát, jednak z poznatkov získaných prostredníctvom dotazníkového prieskumu zameraného na otázky kvality života v obce Krajné, jednak z konzultácií so samotnými zástupcami obce a jeho odborných pracovísk. Všetky získané informácie a požiadavky boli zosumarizované a pri tvorbe PHRSR sa na ne prihliadalo.

Dokument takisto reflektuje výsledky a priebeh implementácie doterajších existujúcich politík obce pri vypracovávaní strategických dokumentov – či už komplexných alebo sektorových, ktoré boli priebežne prijímané a realizované v uplynulých rokoch. Ich východiská a výstupy sa stali jednými z analytických podkladov aj pre PHRSR, ktorý má ambíciu integrujúceho dokumentu ako podkladu pre ďalšiu aktualizáciu nadväzujúcich územnoplánovacích stratégií a dokumentov pre nasledujúce obdobie v reakcii na meniace sa globálne i lokálne výzvy. (Územný plán, plán udržateľnej mobility, stratégia adaptácie na klimatickú zmenu, stratégie vzdelávania, poskytovania sociálnych služieb a podobne.)

K spracovaniu tohto dokumentu boli prizvaní externí experti, ktorí ho vypracovali v spolupráci s obcou Krajné. Všetky dostupné analytické podklady boli pretavené do návrhu implementačného plánu, ktorý je kľúčovým predmetom tohto dokumentu.

1.2 POSLANIE DOKUMENTU PHRSR KRAJNÉ 2024 – 2030

Poslaním dokumentu PHRSR Krajné je zadefinovať víziu obce a vypracovať k nej prislúchajúcu stratégiu rozvoja, ktorá by prostredníctvom implementácie konkrétnych opatrení a aktivít výrazne prispela k rozvoju lokálnej ekonomiky a kvalite života obyvateľov.

Zameriava sa najmä na podporu rozvoja konkurencieschopnosti, partnerstiev, rozvoj mesta ako inteligentnej obce (smart village), na celkový rozvoj kvality života obce, zlepšenie ekosystémových služieb, ako aj celkového manažmentu územia so špeciálnym dôrazom na verejné priestory, priestorov na voľnočasové a športové aktivity, mobilitu a manažment odpadov.

Naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po jednotlivé opatrenia a aktivity sa uskutočňujú v navrhnutom časovom a finančnom harmonograme, ktorý je flexibilný – so schopnosťou v každom čase operatívne zareagovať na aktuálny stav technických, finančných či inštitucionálnych možností ich zabezpečenia. V tomto zmysle je PHRSR Krajné otvoreným dokumentom, pripraveným kontinuálne reagovať na neočakávané situácie vedúce k prípadnej zmene scenára rozvoja obce, plynúcej tak z prostredia obce, ako i okolitého prostredia. Táto flexibilita je dosahovaná postupmi definovanými v implementačnej časti dokumentu. Predmetom tohto dokumentu je zhodnotenie doterajšieho procesu implementácie vybraných opatrení z iných strategických dokumentov obce a ich aktualizácia na ďalšie obdobie s ohľadom na súčasnú situáciu a stav rozvoja obce.

1.3 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Krajné je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krajné na roky 2015 - 2022,
- Územný plán obce Krajné,
- Zmeny a doplnky Územného plánu obce Krajné,
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Krajné 2022 -2030,
- Schválený projekt „Nakladajme s odpadom v obci efektívne, aby ho bolo na skládke čo najmenej“, plánovaná realizácia rok 2023 (OP Kvalita životného prostredia),
- Mapové podklady,
- Rozpočet obce Krajné 2023 -2025,
- Záverečný účet obce Krajné za rok 2022.

Základné východiskové dokumenty na regionálnej úrovni:

- Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v regióne pod Veľkou Javorinou a Bradlom,
- Stratégia budovania cyklochodníkov a cyklotrás v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Vytrasovanie jazdeckých ciest v Kopaničiarskom a Hornáckom regióne,
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Kopaničiarskeho regiónu pre roky 2015-2022,
- Spoločná príhraničná stratégia udržateľného rozvoje Hornácka-Kopanic pro léta 2014-2020
- Stratégia rozvoja bežeckého lyžovania a zimnej turistiky v Bielych Karpatoch pre obdobie 2014 – 2020.

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja:

- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja TSK 2013-2023,
- Územný plán VÚC TSK,
- Zmeny a doplnky k ÚP VÚC TSK,
- Integrovaná územná stratégia Trenčianskeho samosprávneho kraja pre programové obdobie 2021-27
- Plán dopravnej obslužnosti na obdobie rokov 2020 - 2025 s výhľadom do roku 2030
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030
- Plán udržateľnej mobility Trenčianskeho samosprávneho kraja (horizont do roku 2050)
- Cyklostratégia TSK na roky 2016 - 2030
- Stratégia rozvoja vidieka TSK 2014-2020
- Akčný plán udržateľného energetického rozvoja TSK na roky 2013-2020
- Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2013,
- Regionálna inovačná stratégia TSK 2013-2020.

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Partnerského dohoda na roky 2021 – 2027,
- Program Slovensko 2021- 2027,
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovenská republika – Česká republika 2021 – 2027,
- Plán obnovy a odolnosti SR,
- Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020,
- Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky pre roky 2023 – 2027.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Územie obce Krajné má pomerne rozptýlený charakter s neorganizovanou zástavbou s výnimkou centra obce Krajné a miestnej časti Matejovec. Je to typická rázovitá kopaničiarska obec. V katastri obce sa nachádza 6 miestnych častí - Krajné, Luskovica, Matejovec, Podvrch, Zbehy a Žadovica a 44 kopaničiarskych osád.

Kopaničiarske osídlenie je spojené s tradičnými formami hospodárenia na pôde. Z ekologického hľadiska sú to mimoriadne významné ekosystémy, ktoré sa počas storočí v týchto lokalitách vyvinuli.

Tabuľka 1: Základné údaje o obci Krajné

Základné údaje	
Kraj:	Trenčiansky kraj
Okres:	Myjava
Región:	Kopanice
Poloha:	48°42'S 17°41'V
Nadmorská výška:	250 m n. m.
Rozloha:	28,47 km ² (2846,66 ha)
Počet obyvateľov:	1 401 (31. 12. 2022)
Hustota obyvateľstva:	49,21 obyv./km ² (31. 12. 2022)
Nacionálne	
PŠČ	916 16
ŠÚJ	506150
EČV	MY
Tel. predvoľba	+421-32
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Krajné 52, 916 16 Krajné
Web:	www.krajne.sk
E-mail:	sekretariat1@krajne.sk
Telefón:	+421 32 7408 521

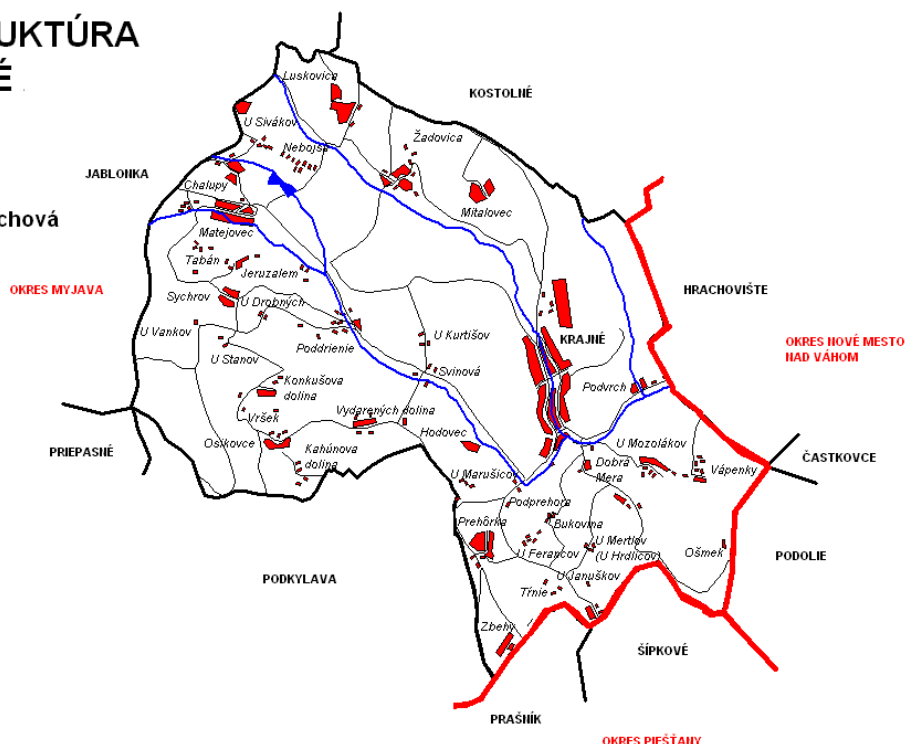
Obr. 1: Sídlná štruktúra obce Krajné

SÍDELNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE KRAJNÉ

autor : Miriama Mramúchová

LEGENDA

- hranica obce
- zastavaná plocha
- vodná plocha
- vodný tok
- cesta
- OKRES MYJAVA okres
- KRAJNÉ obec
- Mitalovec kopanica

zdroj : Mapa 129 - Malé Karpaty, Bradlo, VKÚ Harmanec; vlastný výskum

2.2 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

Geomorfológia a geológia územia

Obec Krajné leží na juhovýchode Myjavskej pahorkatiny na rozhraní s Malými Karpatmi. Malé Karpaty z hľadiska geomorfologického členenia zaradujeme do oblasti Fatransko - Tatranskej a subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Ide o výbežok Malých Karpát tvorený podcelkom Čachtických Karpát. Myjavská pahorkatina predstavuje geomorfologický celok, ležiaci na juhozápadnom okraji Vonkajších Západných Karpát na ich styku s Vnútornými Západnými Karpatmi a Viedenskou kotlinou. Tvorí medzihorie medzi dvoma vyššími celkami a to Bielymi Karpatmi na severe a Malými Karpatmi na juhu resp. juhovýchode. Rozloha Myjavskej pahorkatiny je 384 km². Najvyšší bod celej pahorkatiny leží na severovýchode výbežku územia, ktoré plynule prechádza do Bielych Karpát, najnižšie sú položené dna kotlín riek tam, kde opúšťajú územie pahorkatiny a to aj konkrétne v skúmanom území tok Jablonka za hranicou katastra obce Krajné, pri susediacej obci Hrachovište (213 m) a tok Holešky v Prašníku (196 m).

Z geologického hľadiska je podstatná časť katastrálneho územia budovaná flyšovými horninami a ich minerálne bohatými zvetralinami. V časti územia v Malých Karpatoch sa nachádzajú vápence a dolomity. Reliéf nie je výrazne členitý, prevládajú mierne svahy. Charakteristické sú plochy so súkromným hospodárením na poľnohospodárskej pôde (záhrady, sady, trvalé trávnaté porasty).

V katastrálnom území obce Krajné sú evidované nebilancované ložiská dolomitu, vápenca a pieskovca, ktoré sú nevyužívané.

Hydrologické pomery

Skúmané územie spadá do povodia Váhu a je odvodňované vodnými tokmi Konkušov potok, Matejovský potok, Korytárka, potok Rudník a Jablonka. Jablonka pramení priamo v strede Myjavskej pahorkatiny, na severnom okraji Krajianskej hory. Z ľavej strany priberá tri typické pahorkatinné toky Korytárku, Rudník a Hovädský jarok pri obci Višňové. V severnej časti katastra obce (miestna časť Matejovec) sa nachádza umelá vodná nádrž – Matejovská priehrada s plochou 7 ha. Je vybudovaná na Matejovskom potoku. V minulosti slúžila aj na rekreáciu, ale jej súčasný znečistený stav nedovoľuje tento typ využitia a preto je využívaná miestnym poľnohospodárskym družstvom.

Klimatické podmienky

Prevažná časť územia Malých Karpát, Myjavskej pahorkatiny a Bielych Karpát patrí do mierne teplej klimatickej oblasti. Podnebie je z hľadiska zrážok mierne vlhké až vlhké s miernou zimou. So stúpajúcou nadmorskou výškou zrážok pribúda. Podľa Klimatického atlasu SHMÚ (1961-2010) patrí obec Krajné do regiónu, kde:

Priemerný ročný úhrn zrážok: 701-800 mm;

Priemerný sezónny počet dní so snehovou pokrývkou: 61 – 75 dní;

Priemerná ročná teplota: 8 - 9 C;

Priemerná ročná rýchlosť vetra: 2 – 4 m/s..

Pôdne podmienky a pôdny fond

Na hladko modelovanom reliéfe nižších vrchovín sa na podložínych vápnitých pieskovcoch, ílovcoch a zlepencoch v miestach s hrubšou vrstvou zvetralinových plášťov vytvorili kambizeme modálne a kultizemné, nasýtené. Na rozľahlej plošine Lipovca (499 m) sú najčastejšie kambizeme rendzinové. Poľnohospodársky veľmi hodnotné hnedozeme majú výskyt na sprašových hlinách. Pseudogleje sa vytvorili na ílovitejších vrstvách zvetralín. V blízkosti miestnych častí Žadovica a Zbehy sa ostrovčekovito vytvorili rendziny až pararendziny. V dnách dolín sú to fluvizeme..

Poľnohospodárska pôda zaberá viac ako polovicu územia, čo je výsledok veľkého poľnohospodárskeho využívania daného územia už v minulosti. Podrobnejšiu štruktúru pôdneho fondu obsahuje tabuľka 2. V posledných rokoch rastie podiel TTP, je to spôsobené súčasným trendom zatravnovania ťažko obrábateľných plôch a ich využitia ako lúky a pasienky.

Tabuľka 2: Pôdny fond v roku 2014 a 2022

Pôdny fond	2014		2022	
Pôdny fond	Rozloha (ha)	Rozloha (%)	Rozloha ha	Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda:				
- Orná pôda	1290,07	45,32%	1289,89	45,31%
- TTP	320,90	11,27%	321,36	11,29%
- Záhrady	102,87	3,61%	101,81	3,58%
- Ovocný sad	57,67	2,03%	57,61	2,02%
Spolu poľnohospodárska pôda	1771,51	62,23%	1770,67	62,20%

Nepoľnohospodárska pôda:				
- Lesné pozemky	739,98	25,99%	739,98	25,99%
- Vodné plochy	27,01	0,95%	27,00	0,95%
- Zastavané plochy	181,45	6,37%	182,38	6,41%
- Ostatné plochy	126,70	4,45%	126,63	4,45%
Spolu nepoľnohospodárska pôda	1075,15	37,77%	1075,99	37,80%
Celkom pôda	2846,66	100,00%	2846,66	100,00%

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1

Flóra a fauna

Podľa fytogeografického členenia patrí katastrálne územie obce Krajné do oblasti západokarpatskej flóry a obvodu predkarpatskej flóry. Vo vegetácii sa uplatňujú prvky karpatské aj panónske. V suchších častiach pahorkatiny sa vyskytuje vegetačný typ kvetnatých lúk. Najväčším lesným komplexom je Krajnianska hora, kde sa nachádza dominantný buk lesný a ojedinele dub zimný. V menších lesoch obce prevažujú listnaté stromy, predovšetkým buk, hrab a dub. Z ihličnatých drevín je vo vyšších polohách zastúpený smrek obyčajný, borovica lesná a smrekovec. V nivách vodných tokov sú rozšírené podhorské lužné lesy, kde prevláda jelša lepkavá, vrbá lepkavá, javor poľný. Na lúkach nájdeme kvitnúce rastliny ako napr. púpava lekárska, zvonček konáristý, sedmokráska obyčajná atď.

Keďže sa tu nachádzajú veľké plochy lesov, prevláda lesná fauna. Nájdeme tu najmä zvieratá ako jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, liška obyčajná. Z menších cicavcov je to tchor, lasica, veverička, jež a iné. Z operencov je dosť rozšírená vrana, havran, straka, drozd, vrabec. V menšom počte žije sova ušatá, sova pálená, výr, kuvik a jastrab. V živočíšnych spoločenstvách polí a lúk, ktoré sú v Myjavskej pahorkatine značne rozšírené hraboš poľný, jarabica poľná, škovránok poľný.

V obci sa nenachádzajú chránené stromy.

Ochrana prírody

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov sa na území Slovenskej republiky rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Tento zákon definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Z celkovej výmery katastra obce patrí 248,8 ha na juhovýchode do CHKO Malé Karpaty (7,76%). V tejto časti platí 2. stupeň územnej ochrany, ostatné územie je v správe CHKO Záhorie, mimo územia vlastnej CHKO Záhorie (platí 1. stupeň ochrany prírody).

Z ekologického hľadiska sú tu veľmi významné ekosystémy, ktoré sa v týchto lokalitách vyvinuli počas stáročí. Ide najmä o druhovo bohaté lúky s výskytom vysokého počtu ohrozených druhov a kosené ovocné sady. Tento typ využitia krajiny je mimoriadne významný z hľadiska biodiverzity. Špecifickým typom biotopu i využitia zeme sú sadové lúky, ktorých posledné pozostatky sa nachádzajú i v okolí Krajného. Ide o veľmi cenné biotopy s nesmiernym genofondovým bohatstvom tradičných krajových odrôd ovocných stromov. V skúmanom území ich nájdeme v okolí Vápeniek, Dobrej Mere.

V rámci sústavy chránených území členských krajín Európskej únie **Natura 2000**, ktorej cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva rozoznávame 2 typy území:

- osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch –
v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**;
- osobitné územia ochrany – vyhlasované na základe smernice o biotopoch –
v národnej legislatíve: **územia európskeho významu**.

Na hranici katastra obce sa nachádza územie európskeho významu Čachtické Karpaty SKUEV0103 (okolie vrchu Plešivec). Predmetom ochrany sú dealpínske travinnobylinné porasty a pionierske porasty so zameraním na konkrétne ohrozené druhy flóry a fauny. Celkový stav biotopov a chránených druhov je viac nevyhovujúci ako priaznivý.

V obci sa nenachádzajú chránené stromy.

Ovzdušie

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Dominantný podiel na znečistení ovzdušia Trenčianskeho kraja má energetika, doprava, metalurgia železných a neželezných kovov, výroba stavebných materiálov, chemický, sklársky priemysel, menšie množstvá exhalátov emitujú lokálne kúreniská.

Kvalita ovzdušia na území obce v súčasnom období nie je výraznejšie narušená. Znečistenie ovzdušia môže spôsobovať i kúrenie uhlím v rodinných domoch na kopaniciach, kde nie je zavedený plyn. Tento problém by sa zlepšil modernizáciou vykurovacích technológií.

Významnejšie zdroje znečistenia sa nachádzajú v meste Myjava.

Hodnotenie kvality vôd

Na vodnom toku Jablonka sa nenachádza monitorovací bod kvality povrchových vôd. Kvalita vody sa hodnotí až po jej spojení s korytom Dudváhu pri obci Čachtice. Tieto hodnoty sú však vo vzťahu ku katastrálnemu územiu irelevantné vzhľadom na veľkú vzdialenosť a priberanie ďalších povrchových tokov po ceste (Zdroj: Hodnotenie kvality povrchovej vody na SR za rok 2021, www.shmu.sk).

Kvalita podzemných vôd v pohoriach je pomerne dobrá a vhodná na pitné účely aj bez predbežnej úpravy. Kvalita podzemných vôd v náplavoch tokov má v dôsledku poľnohospodárskej činnosti variabilné chemicko-fyzikálne i bakteriologické vlastnosti a vo väčšine prípadov je potrebná jej úprava.

V jadre obci je vytvorený jednotný vodovodný systém, ktorý je spravovaný spoločnosťou SLV, s. r. o. Je to obecný vodovod napojený na vlastné vodojemy. Osady kopaničiarskej časti obce Krajné sú zásobované pitnou vodou z vlastných skupinových vodojemov a skupinových rozvodov pitnej vody.

Rodinné domy a jednotlivé drobné prevádzky v obci majú vybudované žumpy, septiky alebo domové čistiarene odpadových vôd. Obec Krajné má vybudovanú kanalizáciu od roku 2003, na ktorú je napojených 205 bytov. V Krajinom sa nachádza obecná ČOV, ktorej správcom je SLV, s. r. o. Kapacita ČOV v EO (ekvivalent obyvateľ) je 1550. ČOV má mechanicko-biologický spôsob čistenia. ČOV spracováva splaškové vody aj pre iné obce.

Lesy a pôda

V katastrálnom území obce Krajné sú súvislé lesné porasty lokalizované na juhovýchod a západ od centra obce, predstavujú ich Čachtické Karpaty (Malé Karpaty) a Krajníanska hora. Okrem nich sa v území vyskytuje niekoľko plošne menších lesných porastov. Územne patria tieto lesy do LHC Myjava a ich celková výmera dosahuje 1039,83 ha. V zmysle Vyhlášky č. 5/1995 Z. z. o hospodárskej úprave lesov sú tieto lesné porasty zaradené do kategórie lesov hospodárskych, len 6,35 % výmery lesov je zaradených do kategórie lesov ochranných. V území sú zastúpené lesné spoločenstvá bukovo-dubového a dubovo-bukového lesného vegetačného stupňa.

Reálny stav lesných spoločenstiev v území je nepriaznivo ovplyvnený výsadbou stanovištné nepôvodných druhov drevín, ako sú borovica lesná (*Pinus silvestris*) a borovica čierna (*Pinus nigra*).

Potenciálnou vodnou eróziou v území obce je ohrozených až 90,5% poľnohospodárskej pôdy. Medzi faktory ovplyvňujúce vodnú eróziu patrí intenzita zrážok, pôdny typ, sklon a dĺžka svahu a spôsob hospodárskeho využitia pôdy. Veterná erózia tu nepredstavuje reálne ohrozenie pôdy. Poľnohospodársku degradáciu predstavuje hlavne zmena pôdnej štruktúry, narušenie pôdneho profilu, utlačanie, orba a vnášanie cudzorodých chemických látok.

Hluk

Obec Krajné so svojimi miestnymi časťami, vrátane osád, je vzhľadom na nízke dopravné zaťaženie na cestách III. triedy len nízko zaťažená nadmerným hlukom z dopravy. V území sa nenachádzajú ani žiadne výrazné priemyselné zdroje hluku.

Odpadové hospodárstvo

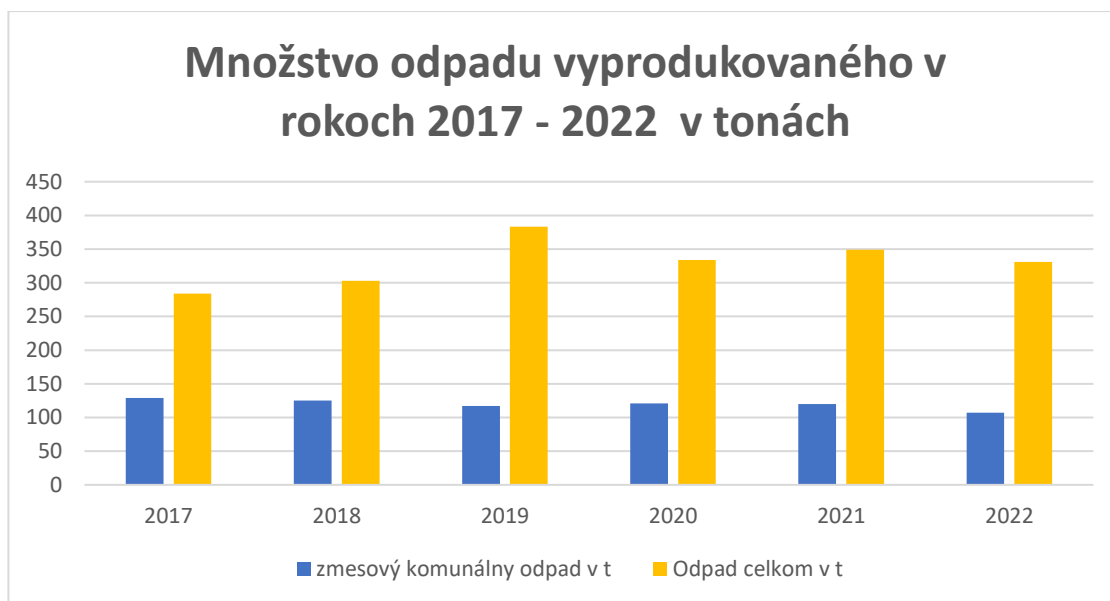
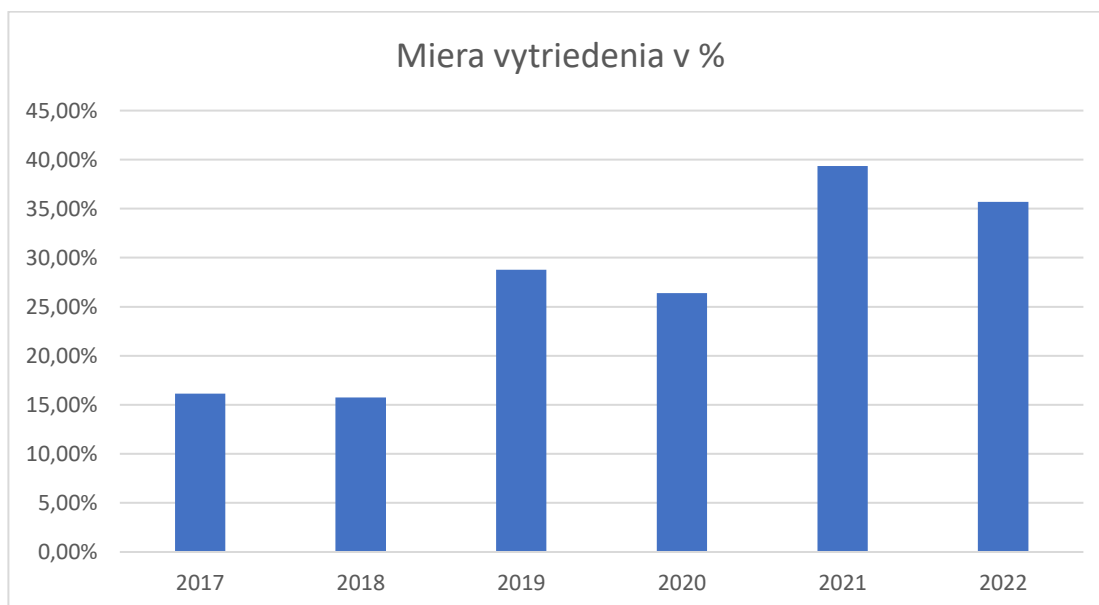
Nakladanie s odpadmi v území obce upravuje a riadi Všeobecné záväzné nariadenie Obce Krajné č. 3/2011 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. V roku 2006 bola skládka KO v obci Krajné – Kahúnova dolina uzavretá a zrekultivovaná. Obec využíva v súčasnosti skládku odpadov: Kopaničiarska odpadová spoločnosť, s. r. o. Kostolné, zber odpadu realizuje firma Brantner s. r. o. Zber separovaného odpadu realizuje obec svojpomocne.

Množstvo vyseparovaného a znovu zhodnoteného odpadu plánuje zvýšiť aj schválený projekt z OP Kvalita životného prostredia „Nakladajme s odpadom v obci efektívne, aby ho bolo na skládke čo najmenej“. Jeho realizácia je plánovaná v priebehu roku 2023. Cieľom je zlepšiť úroveň kvality triedeného zberu vrátane jej evidencie, zlepšenie manipulácie s odpadmi, resp. jeho prípravy pre zazmluvnených odberateľov v zložkách BRO - biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad parkov vrátane odpadu z cintorínov (č. 200201) a biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad pochádzajúci výlučne z domácností (č. 200108), DSO - drobný stavebný odpad (č. 200308), VOO - objemný odpad (č. 200307) a jedlé oleje a tuky (č. 200125) a to vo vlastnej réžii. V dôsledku realizácie projektu zabezpečí zvýšenie množstva vytriedeného komunálneho odpadu o 25 ton a zvýšenie kapacity pre triedenie komunálnych odpadov o 30 ton.

Tabuľka 3: Množstvo odpadu v tonách v rokoch 2017 - 2022

Množstvo odpadu/rok v tonách	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zmesového komunálneho odpadu (200301)	128,79	124,91	116,94	121,1	120,44	107,22
Objemového odpadu (200307)	89,54	94,84	117,43	100,03	83,31	94,76
Drobného stavebného odpadu (200308)	16,19	24,15	37,32	17,79	7,62	16,97
Papier (200101)	5,93	4,87	6,75	0,7	8,07	5,93
Plasty (200139)	9,89	11,43	11,63	10,72	13,84	9,89
Sklo (200102)	2,38	11,63	15,52	16,42	17,11	2,38
Viacvrstvé kombinované materiály (200103)	0,82	0,73	1,07	1,4	0,97	0
Kovy (200140)	3,94	1,19	1,61	9,87	73,8	86,334
BIO/BRKO	0,71	0,367	0,43	5,2	0	0
Textil a šatstvo	1,9	6,114	3,612	1,4	2,22	0
Odpad celkom v t:	284,06	303,09	382,53	334,02	348,58	331,07
Miera vytriedenia	16,13%	15,75%	28,79%	26,38%	39,36%	35,71%

Zdroj: Obec Krajné

Graf 2**Graf 3**

Množstvo znovu zhodnoteného materiálu v obci pozitívne narastá aj vďaka plánovaným opatreniam obce v odpadovej politike.

Zdrojom komunálnych odpadov v obci sú občania a podnikateľské subjekty, ktoré majú na území obce svoje prevádzky. V obci je zavedený zber zmesových komunálnych odpadov a separovaný zber nasledovných odpadov: zmesový komunálny odpad, objemný odpad, papier, plasty, sklo, batérie a akumulátory, znečistené obaly, papier a lepenka, vyradené elektrické zariadenie, žiarivky a iný odpad, obaly obsah. NL, oleje, olovené akumulátory, opotrebované pneumatiky, zmiešané odpady zo stavieb, odp. farby a laky, zhrabky z hrabíc, kompozitné obaly, káble a iné ako i nebezpečné odpady, obaly z kovu a kovy. Zber elektroodpadu zabezpečuje na území obce oprávnená organizácia BOMAT, s.r.o. Veľké Orvište. Prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu zabezpečuje Brantner Slovakia, s.ro. prevádzkareň Myjava.

V obci Krajné v rokoch 2006 až 2022 pôsobila spoločnosť PR Krajné Stered, s.r.o., ktorá rieši problematiku materiálového zhodnocovania textilných odpadov z automobilového priemyslu.

V katastri obce Krajné sa nenachádzajú čierne skládky odpadu, o ktorých by zástupcovia obce vedeli. Vznik čiernych skládok sa obec snaží eliminovať systematickým zberom všetkých typov odpadov. Potrebné je zabezpečenie priebežné čistenie vodných tokov, ktoré pri privalových dažďoch vyplachujú odpady v minulosti navázané do korýt potokov. Vybrané lokality sú zakreslené v ÚPN Krajné.

Ekosystémové služby

Pravdepodobný budúci vývoj klímy znamená aj pre obec Krajné, že bude nevyhnutné očakávať dôsledky globálnej zmeny klímy. Ich prejavy sú v náraste priemerných teplôt, poklese zrážkových úhrnov, snehovej pokrývky a poklese relatívnej vlhkosti vzduchu. Pravdepodobne pôjde aj o prehľbovanie extrémov prejavujúcich sa v intenzite zrážok a povodní a naopak, dlhotrvajúcich období sucha, so sprievodným javom poklesu prietoku riek a zníženia pôdnej vlhkosti.

Za tejto situácie je nevyhnutné prijímať účinné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy, predovšetkým v podobe zelenej a modrej infraštruktúry v sídelnom prostredí, ktorá má zároveň potenciál posilniť ekonomickú výkonnosť územia.

Prvky zelenej infraštruktúry ako sú parky, zeleň v zástavbe, komunikáciách, cintorínoch, brehové porasty, chmeľnice, záhradkárske oblasti, trvalo trávnaté porasty, nelesná drevinová vegetácia, remízky, neudržiavaná zeleň, lesné porasty, orná pôda, a pod. majú potenciál regulovať mikroklimu, zabezpečovať cirkuláciu vzduchu, tlmiť nárazový vietor, znižovať prašnosť a hlučnosť, filtrovať vodu, znižovať riziko povodní po privalových dažďoch, znižovať energetickú náročnosť (formou tienenia v lete, a tepelnej izolácie v zime) ako aj prispievať k ukladaniu uhlíka vo vegetácii a pôde (uhlík je zložkou hlavného skleníkového plynu CO₂), chrániť pôdu a zabráňovať jej erózii. Prvky modrej infraštruktúry ako zberné jazierka, prirodzené a umelé vodné toky, kanály, fontány, mokrade, malé vodné plochy a pod., takisto napomáhajú regulácii mikroklimy, odtoku vody i zvyšovaniu kvality ovzdušia.

Okrem uvedených regulačných funkcií, poskytujú zelená a modrá infraštruktúra aj ďalšie ekosystémové služby za aké sa považujú kultúra, rekreácia, oddych a iné služby s priaznivým účinkom na zdravie a psychiku miestneho obyvateľstva, a rovnako aj podporné služby ako je cyklus živín, produkcia kyslíka (fotosyntéza), produkčné funkcie v prípade ovocných a zeleninových záhrad a pod.

Uvedené ekosystémové služby majú pozitívne dopady aj na ekonomiku obce a obyvateľov. Znižujú energetické náklady na klimatizáciu, resp. ochladzovanie v lete a naopak na vykurovanie v zime a v neposlednom rade stabilizáciou prostredia napomáhajú eliminácii nákladov na odstraňovanie následkov nepredvídaných prírodných udalostí a katastrof v mestách (povodne, veterné smršte, erózie pôdy a pod.)

V obci Krajné sú tieto prvky prirodzene zastúpené formou rodinných záhrad, sadov, sprievodnej zelene komunikácií a okolitých lesných porastov, ktoré sú organickou časťou obce a jej podiel je dostačujúci.

2.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA

Ľudské zdroje

Vývoj počtu obyvateľov

Charakteristikou demografického vývoja v okrese Myjava je dlhoročný pokles počtu obyvateľstva a starnutie jeho populácie. Tento trend je kontinuálny a nedarí sa ho zmeniť.

V roku 2014 žilo v obci Krajné 1 556 obyvateľov, o 8 rokov neskôr nastal pokles o 155 obyvateľov na 1 401, čo je vzhľadom na veľkosť obce významný pokles (tabuľka 4 a graf 4).

Ku koncu roka 2022 teda žilo v Krajnom 1 401 obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov tvorilo za r. 2022 predproduktívne obyvateľstvo 12,49 %. Je to z demografického hľadiska pozitívny ukazovateľ, nakoľko je tento pomer počas sledovaného obdobia celkom stabilný a neklesá. Produktívne obyvateľstvo bolo v roku 2022 zastúpené 63,38 %-ami a poproduktívne 24,13 %-ami.

Pomer zastúpenia obyvateľov v predproduktívnom a poproduktívnom veku je nepriaznivý, obec má demograficky regresívny vývoj.

Z hľadiska ďalšieho vývoja obyvateľov má značný význam zastúpenie obyvateľov v predproduktívnom veku (0 - 14 rokov), ktoré je v tomto prípade nižšie ako poproduktívna zložka obyvateľstva (muži nad 65 rokov a ženy nad 60 rokov). Tento fakt potvrdzuje i ukazovateľ vnútornej demografickej kvality a reprodukčnej vitality súčasného obyvateľstva - index vitality populácie (pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky). V obci Krajné má index vitality klesajúcu tendenciu a v roku 2022 dosiahol najnižšiu hodnotu 51,78 (graf 5).

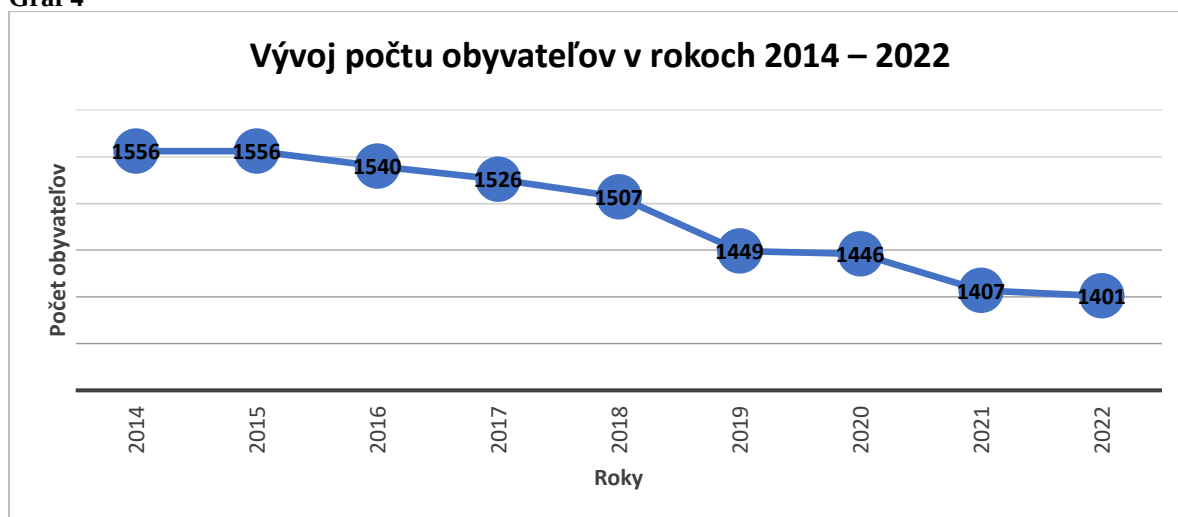
V súčasnosti sa v Krajnom z hľadiska demografického vývoja obyvateľstva okrem poklesu počtu obyvateľov prejavuje aj trend starnutia obyvateľstva. Priemerný vek obyvateľov v r. 2022 je 45,57, čo je takmer o 2 roky viac ako v roku 2014 (43,62). Tento údaj je podstatne vyšší ako celoslovenský priemer (41,62).

Tabuľka 4 Demografická štruktúra obyvateľov v rokoch 2014 - 2022

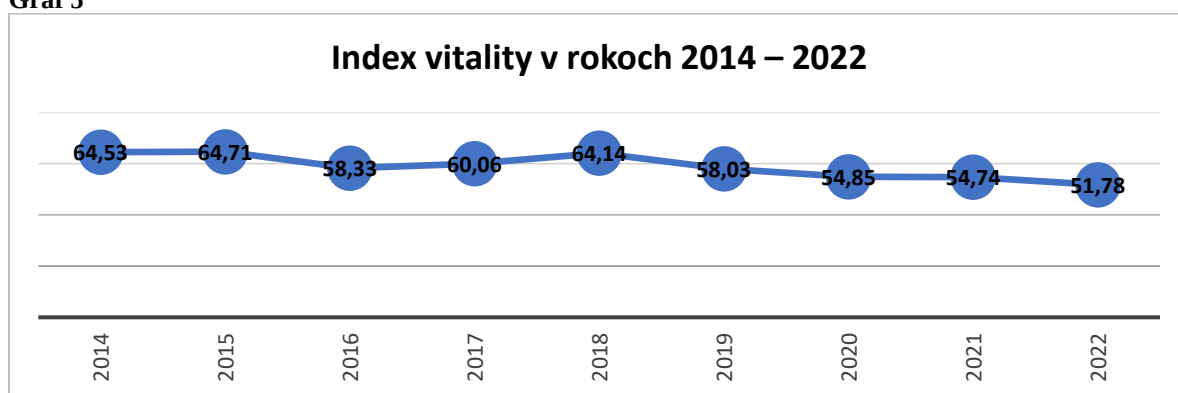
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vekové skupiny	Predproduktívny	Spolu	191	198	182	188	195	177	181	179	175
		%	12,28	12,72	11,82	12,32	12,94	12,22	12,52	12,72	12,49
	Produktívny	Spolu	1069	1052	1046	1025	1008	967	935	901	888
		%	68,70	67,61	67,92	67,17	66,89	66,74	64,66	64,04	63,38
	Poproduktívny	Spolu	296	306	312	313	304	305	330	327	338
		%	19,02	19,67	20,26	20,51	20,17	21,05	22,82	23,24	24,13
Spolu			1556	1556	1540	1526	1507	1449	1446	1407	1401
Index vitality			64,53	64,71	58,33	60,06	64,14	58,03	54,85	54,74	51,78

Zdroj: Štatistický úrad SR

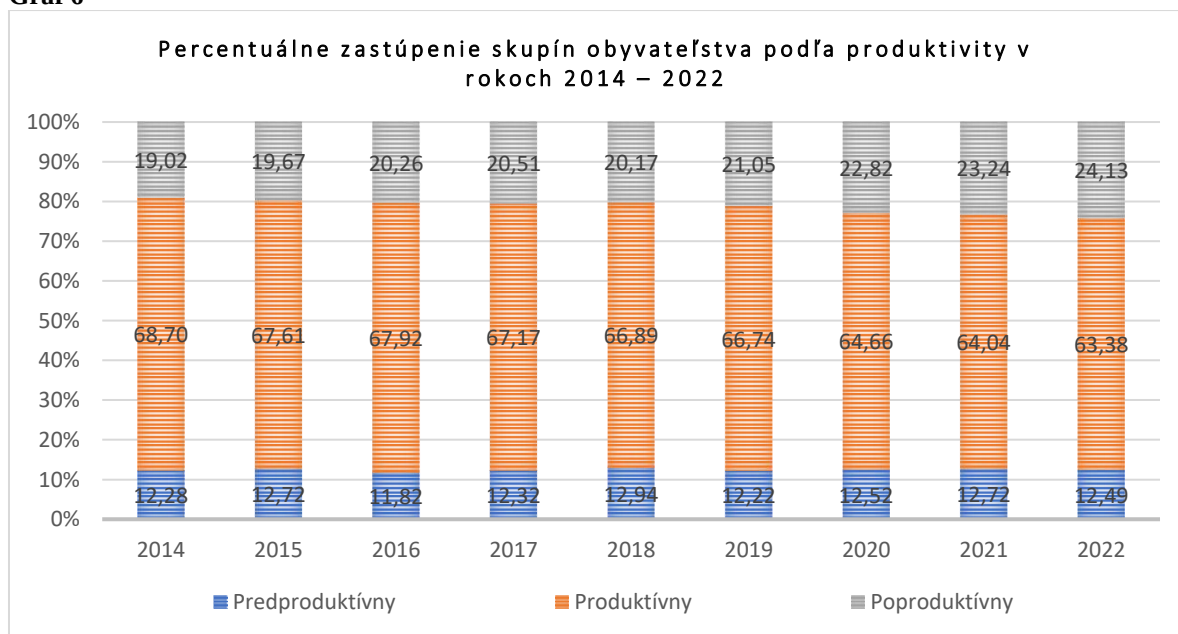
Graf 4

Graf 5

Graf 6

Z tabuľky 5 vyplýva, že celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva sa z dlhodobého hľadiska pohybuje v mínusových hodnotách. V sledovanom 8-ročnom období činil celkový úbytok obyvateľstva 166 obyvateľov. Prvou príčinou tohto javu je fakt, že v sledovanom období v Krajinom viac obyvateľov umrelo ako sa narodilo. V rokoch 2014 – 2022 bol tento úbytok

105 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 a to 32 obyvateľov. Situácia v oblasti pôrodnosti sa v rokoch 2014 – 2022 pohybovala okolo 13 živonarodených.

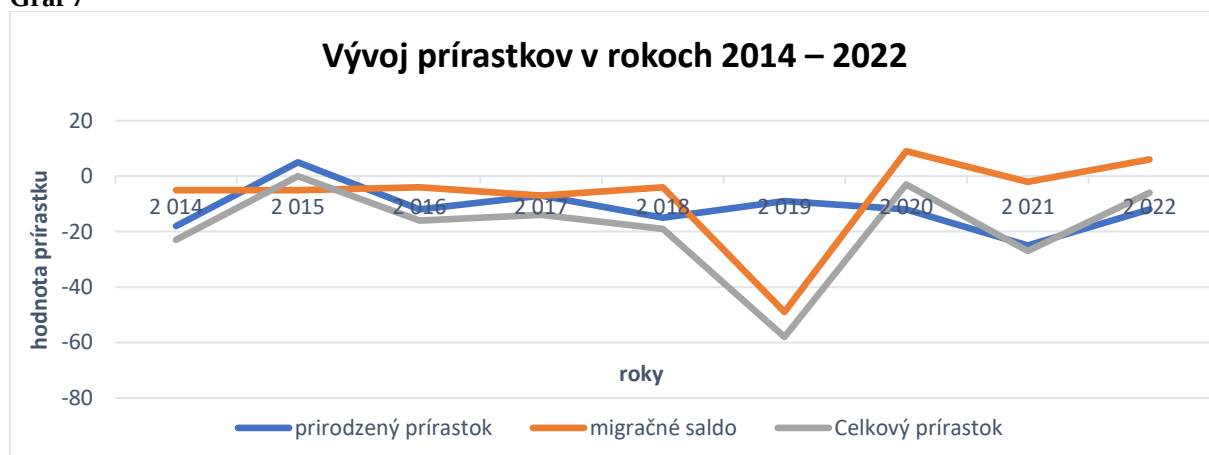
Ďalšou príčinou celkového úbytku je migračný úbytok obyvateľstva. V období 2014 - 2022 sa do obce prisťahovalo 201 ľudí, pričom sa z obce odsťahovalo až 262 ľudí. Výrazne vyniká rok 2019, kedy sa odsťahovalo až 71 obyvateľov. Dôvodom migračného úbytku obyvateľstva je hlavne odchod mladých ľudí do veľkých miest. Migrácia obyvateľstva je ovplyvňovaná ekonomickou situáciou obyvateľov a mierou nezamestnanosti, situáciou na trhu práce a dostupnosťou bývania. Tiež majú na ňu vplyv dostupnosť služieb ako aj možnosti kultúrno-spoločenského či športového využitia v obci.

Tabuľka 5 Pohyb obyvateľstva v rokoch 2014 – 2022

Bilancia obyvateľstva	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	spolu
Živonarodení	11	18	9	14	16	13	13	7	12	113
Zomrelí	29	13	21	21	31	22	25	32	24	218
Prir. prírastok/úbytok	-18	5	-12	-7	-15	-9	-12	-25	-12	-105
Prist'ahovaní	22	20	14	26	21	22	27	19	30	201
Odst'ahovaní	27	25	18	33	25	71	18	21	24	262
Migr. prírastok/úbytok	-5	-5	-4	-7	-4	-49	9	-2	6	-61
Celkový prírastok	-23	0	-16	-14	-19	-58	-3	-27	-6	-166

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 7

Náboženská štruktúra obyvateľstva

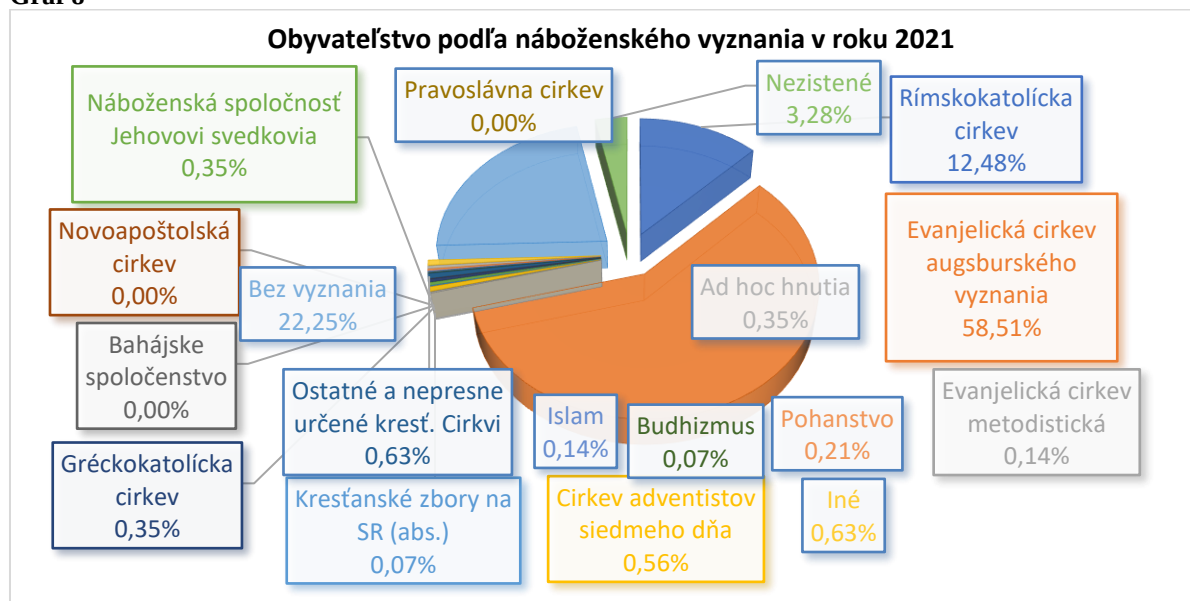
Pri poslednom sčítaní ľudu v roku 2021 poklesol v Krajnom podiel evanjelickej cirkvi augsburského vyznania oproti sčítaniu z roku 2011. Aj tak sa však najviac obyvateľov – 58,51% hlásilo k tejto cirkvi. K rímsko-katolíckej cirkvi sa hlási 12,48 % obyvateľov, čo je naopak 2%-ný nárast. Až o 8 % stúpol pomer obyvateľov bez vyznania (na 22,25%). Svoje zastúpenie v obci majú i ďalšie náboženstvá – gréckokatolícka cirkev, pohanstvo, budhizmus či islam, ktorých podiel dokonca vzrástol. Naproti tomu evanjelická cirkev metodistická a náboženská spoločnosť Jehovových svedkov svojich prívržencov mierne strácajú. Podrobnú štruktúru obyvateľov obce Krajné podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka 6 a graf 8.

Tabuľka 6 Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania porovnanie rokov 2021 a 2011

Náboženské vyznanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	179	12,48	163	10,16
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	839	58,51	1 022	63,68
Evanjelická cirkev metodistická	2	0,14	13	0,81
Cirkev adventistov siedmeho dňa	8	0,56	2	0,12
Kresťanské zbory na SR (abs.)	1	0,07	2	0,12
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	5	0,35	11	0,69
Gréckokatolícka cirkev	5	0,35	nesledované	x
Novoapoštolská cirkev	0	0,00	1	0,06
Bahájske spoločenstvo	0	0,00	1	0,06
Pravoslávna cirkev	0	0,00	1	0,06
Ostatné a nepresne určené kresť. Cirkvi	9	0,63	nesledované	x
Budhizmus	1	0,07	nesledované	x
Islam	2	0,14	nesledované	x
Pohanstvo	3	0,21	nesledované	x
Ad hoc hnutia	5	0,35	nesledované	x
Iné	9	0,63	19	1,18
Bez vyznania	319	22,25	230	14,33
Nezistené	47	3,28	140	8,72
Spolu	1 434	100	1 605	100

Zdroj: SODB SR 2021

Graf 8

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Národnostné zloženie obyvateľstva obce môžeme považovať za homogénne. Podľa údajov z tabuľky 7 sa k slovenskej národnosti hlási až 96,93 % čo je oproti predchádzajúcemu SODB viac. Je to zrejme spôsobené znížením pomeru o takmer 4% tých obyvateľov, ktorí sa k národnosti v SODB 2011 nevyjadrili a v r. 2021 sa prihlásili k slovenskej národnosti. Ostatné národnosti dosahujú hodnoty nižšie ako 1%, preto sú zo štatistického hľadiska nevýznamné.

Tabuľka 7 Obyvateľstvo podľa národnosti

Národnosť	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Slovenská	1 390	96,93	1 473	93,82
Maďarská	0	0,00	2	0,13
Česká a moravská	4	0,28	5	0,32
Rómska	10	0,70	3	0,19
Nemecká	0	0,00	1	0,06
Poľská	1	0,07	1	0,06
Chorvátska	0	0,00	1	0,06
Židovská	0	0,00	1	0,06
Iná	2	0,14	0	0,00
Nezistená	27	1,88	83	5,29
Spolu	1 434	100,00	1 570	100,00

Zdroj: SODB SR 2021

Graf 9

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

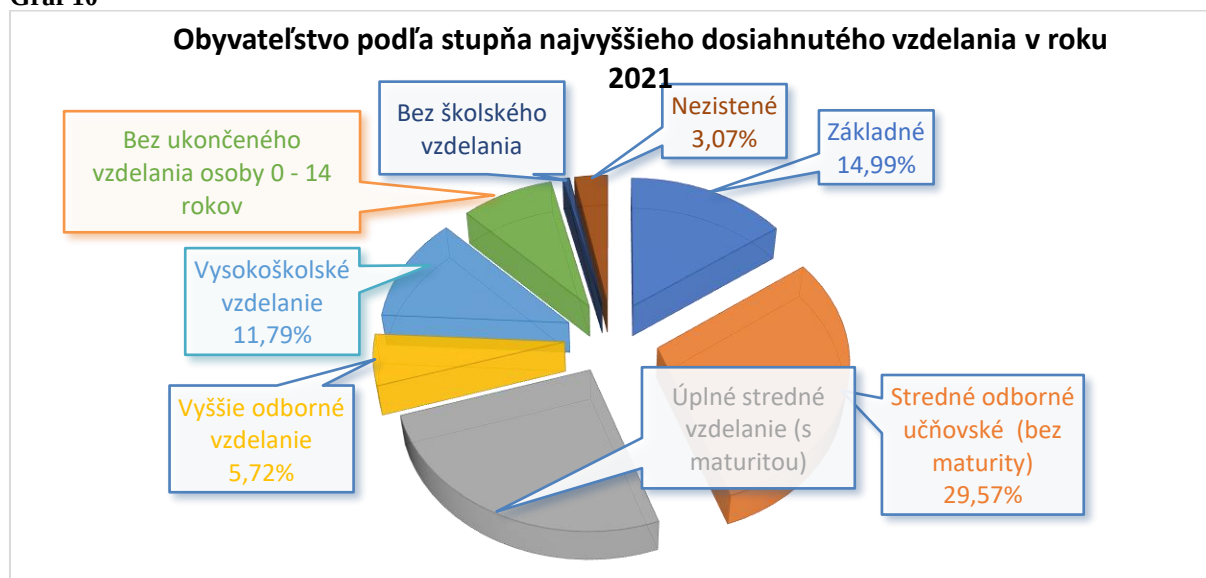
Podľa SODB 2021 môžeme konštatovať, že v obci Krajné je najviac obyvateľov s dosiahnutým stredným odborným vzdelaním (bez maturity) – 29,57 %. V kategórii vyššie odborné vzdelanie výrazne pribudol podiel vzdelaného obyvateľstva, ktorá má v súčasnosti až 5,72 %. Vysokoškolské vzdelanie má 11,79% obyvateľov Krajného, čo je mierny nárast v porovnaní s rokom 2011. Základné vzdelanie tvorí 14,99%. Podrobnú štruktúru obyvateľov podľa vzdelania znázorňuje tabuľka 8 a graf 10. Opticky sa môže zdať, že nastal prudký pokles ľudí bez školského vzdelania, avšak ten je spôsobený tým, že z tejto kategórie boli pri sčítaní v roku 2021 už vyčlenené deti bez ukončeného vzdelania vo veku 0 – 14 rokov.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	SODB 2021		SODB 2011	
	Spolu	%	Spolu	%
Základné	215	14,99	284	18,08
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	424	29,57	469	29,85
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	367	25,59	422	26,86
Vyššie odborné vzdelanie	82	5,72	28	1,78
Vysokoškolské vzdelanie	169	11,79	154	9,80
Bez ukončeného vzdelania osoby 0 - 14 rokov	124	8,65	nesledované	0,00
Bez školského vzdelania	9	0,63	209	13,30
Nezistené	44	3,07	5	0,32
Spolu	1 434	100,00	1 571	100,00

Zdroj: SODB SR 2021

Graf 10

Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Podľa štúdie Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve (autori : Branislav Šprocha, Boris Vaňo, Branislav Bleha) patrí okres Myjava, do ktorého spadá i riešené územie

obce Krajné, medzi okresy s najvyšším indexom zaťaženia starým obyvateľstvom. Kým v roku 2018 pripadalo na 100 obyvateľov v tomto okrese viac ako 31 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov, prognóza tohto čísla pre rok 2040 je až vyše 56,1 obyvateľov, čo je druhý najhorší očakávaný index zaťaženia starým obyvateľstvom na Slovensku. Znamená to, že na 100 osôb vo veku 20 – 64 rokov, teda v produktívnom veku, prípadne viac ako 56 seniorov. Predpokladaný nárast počtu a podielu seniorov sa okrem vývoja indexu zaťaženia starým obyvateľstvom odzrkadlí aj na indexe (celkového) ekonomického zaťaženia, ktorý sa do roku 2040 pre okres Myjava predpokladá až vo výške 82,2, čo je druhý z najhorších očakávaných indexov ekonomického zaťaženia na Slovensku. Tento index vyjadruje pomer počtu osôb v predproduktívnom (0 - 14) a poproduktívnom veku (65+) na 100 osôb v produktívnom veku (15 - 64).

Ekonomika územia

Podnikateľská sféra

V obci Krajné k 31. 12. 2022 pôsobilo 95 podnikateľských subjektov, z toho 29 právnických osôb, čo je nárast o 8 subjektov oproti roku 2014. Naopak počet fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri celkovo klesol na 66 (viď tabuľka 9).

Tabuľka 9 Právne subjekty v obci Krajné v roku 2014 a 2022

Kategórie právnych subjektov	Počet r. 2014	Počet r. 2022
Právnické subjekty spolu	21	29
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri – spolu	78	66
– FO nezapísané v obchodnom registri – živnostníci	72	60
– FO nezapísané v obchodnom registri – slobodné povolania	3	1
– FO nezapísané v obchod. registri – samostatne hospodáriaci roľníci	3	5
Subjekty vedené v Registri organizácií	99	95

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Podnikateľskú sféru v primárnom sektore zastupuje niekoľko podnikateľských subjektov, z toho konkrétne 5 samostatne hospodáriacich roľníkov. V katastrálnom území obce hospodári viacero poľnohospodárskych podnikov: Roľnícke podielnícke družstvo v Krajnom, Poľnohospodárske družstvo Krajné a LIPOVEC s.r.o. v Matejovci.

V obci sídli tieto firmy:

- predajňa nábytku SETOOP s.r.o.,
- výroba nábytku na mieru Stanislav Pavlech,
- PK Kovmat, s.r.o. - maloobchod a veľkoobchod s kovovými komponentami,
- VAKO Krajné – výroba, montáž a údržba domových a priemyselných čerpacích staníc odpadových vôd.

V časti obce Matejovec sídli firma Holz Möbel s.r.o., ktorá vyrába schody a nábytok na mieru.

Služby občanom poskytujú potraviny Coop Jednota, potraviny FRESH Krajné a hostinec, Posedenie u mňa, reštaurácia Hany, v časti Matejovec „Hostinec Červená hora“,

lekáreň Krajné, drogeria a drobný tovar LEJA, predajňa mäsa Erik Šiška, kvetinárstvo a záhradníctvo DADA Dekor, Auto - PNEUS s.r.o. a Premio Pneuservis Krajné.

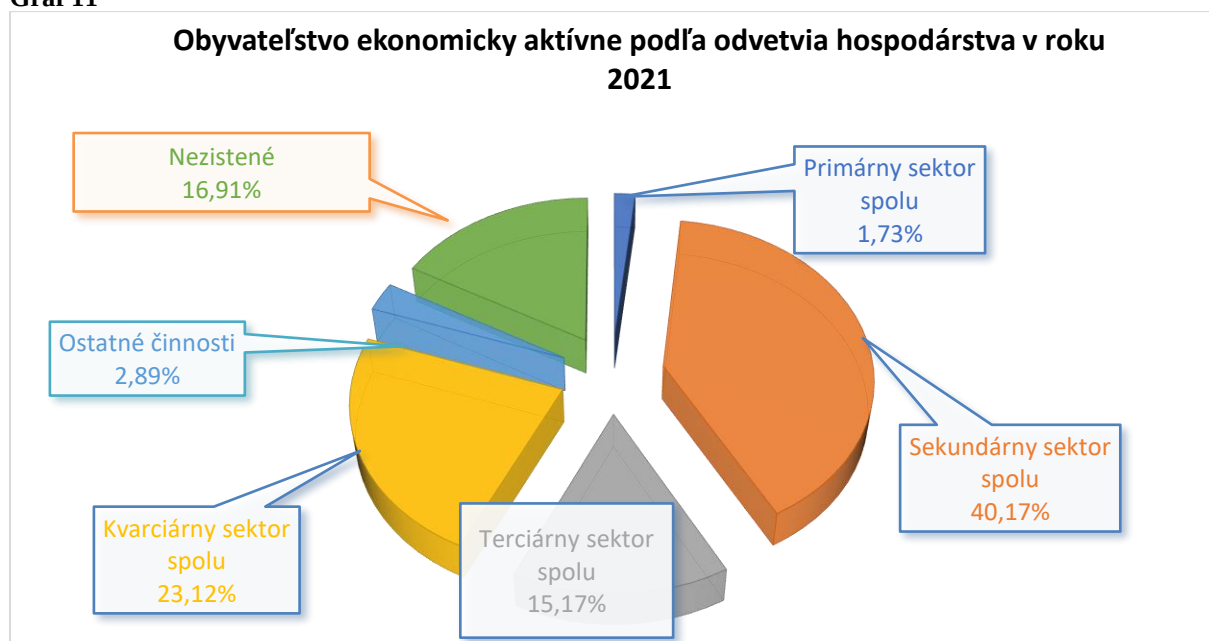
Z údajov uvedených v tabuľke 10 a grafu 11 vyplýva, že najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce pracuje v priemyselnej výrobe, ktorá spadá do sekundárneho sektora, v ktorom spolu pracuje 40,17 %. V terciárnom sektore pracuje 15,17 % obyvateľstva, v primárnom sektore 1,73 % a kvarciárny sektor predstavuje 23,12 %. Až 16,91 % ekonomicky aktívnych obyvateľov neudalo svoje odvetvia zamestnania.

Tabuľka 10 Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa odvetvia hospodárstva v roku 2021

Ovetvie hospodárstva	Obyvateľstvo ekonomicky aktívne		
	Muži	Ženy	Spolu
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	11	2	12
Ťažba a dobývanie	0	0	0
Primárny sektor spolu	11	2	12
Priemyselná výroba	144	106	250
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	5	0	5
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	5	2	7
Stavebníctvo	15	1	16
Sekundárny sektor spolu	169	109	278
Doprava a skladovanie	35	31	66
Ubytovacie a stravovacie služby	18	8	26
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	5	8	13
Terciárny sektor spolu	58	47	105
Informácie a komunikácia	6	3	9
Finančné a poisťovacie činnosti	1	2	3
Činnosti v oblasti nehnuteľností	7	4	11
Odborné, vedecké a technické činnosti	14	12	26
Administratívne a podporné služby	5	8	13
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	27	10	37
Vzdelávanie	5	18	23
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	5	29	34
Umenie, zábava a rekreácia	1	3	4
Kvarciárny sektor spolu	71	89	160
Ostatné činnosti	6	14	20
Nezistené	69	48	117
Spolu	384	309	692

Zdroj: SODB SR 2021

Graf 11

Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, teda osôb vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré počas referenčného týždňa odvedli určitú prácu, aj keď len jednu hodinu týždenne, za odmenu, zisk alebo za výhody pre rodinu, v obci Krajné je 693, čo je 48,33 % z celkového počtu obyvateľstva (rok 2021). Oproti roku 2011 teda jeho pomer poklesol. V porovnaní s Trenčianskym krajom je o 1,5 % nižší a s celoslovenským priemerom je tento ukazovateľ vyšší (viď tabuľka 11).

Tabuľka 11 Porovnanie EAO mesta s priemerom okresu, kraja a SR v roku 2021 a rokom 2011

	Trvale bývajúce obyvateľstvo v r. 2021	Ekonomicky aktívne osoby v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2021	Podiel EAO v % v r. 2011
Obec Krajné	1434	693	48,33	51,19
Okres Myjava	25 678	12 843	50,02	48,7
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	49,87	49,2
SR	5 449 270	2 553 891	46,87	48,7

Nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla k 31. 12. 2021 v obci Krajné 5,92 %. Za okres Myjava je táto hodnota nižšia a to 3,86 %. Za posledných 7 rokov klesla teda miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava skoro o 4 %. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Myjava je dlhodobo pod celoslovenským priemerom. Dokonca i na úrovni Trenčianskeho kraja je nezamestnanosť o niečo vyššia ako v okrese Myjava.

Tabuľka 12 Porovnanie miery nezamestnanosti k 31. 12. 2022

	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomicky aktívne osoby spolu	Miera evidovanej nezamestnanosti v %
Obec Krajné	1434	693	5,92
Okres Myjava	25 678	12 843	3,86
Kraj Trenčiansky	577 464	287 977	4,28
SR	5 449 270	2 553 891	6,76

Zdroj: ÚPSVaR, 2021

Bývanie a bytový fond

Bývanie ako jedna zo základných ľudských potrieb by malo byť uspokojované na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Jeho úroveň je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva.

V obci prevažuje vysokým podielom bývanie v súkromných rodinných domoch. Domový fond obce Krajné v roku 2021 tvorilo 885 domov, v ktorých bolo spolu 940 trvale obývaných bytov. Najväčší podiel na domovom fonde majú rodinné domy - 846. Domový fond v obci dopĺňa 30 ostatných budov.

Prírastok bytových jednotiek za roky 2011 – 2021 (t. j. medzi dvomi SODB) bol v obci Krajné + 77 bytových jednotiek (SODB 2011: 863 bytových jednotiek, SODB 2021: 940 bytových jednotiek).

Tabuľka 13: Prehľad bytového fondu v obci Krajné za rok 2021

Typ domu	Počet domov	Počet bytových jednotiek v dome
rodinný dom	846	867
bytový dom	11	42
Ostatné (napr. polyfunkčná budova, neskolaudovaný rodinný dom, núdzový objekt, neurčený na bývanie, rekreačný objekt, inštitucionálne, alebo kolektívne zariadenia, domov na polceste)	28	28
nezistené	2	3
SPOLU	885	940

Zdroj: SODB SR 2021

Pozn. Celkový bytový fond sa skladá z viacerých variácií, ktoré môžu tvoriť okrem obytných rodinných a bytových domov aj polyfunkčné budovy, ostatné budovy na bývanie, komerčné plochy ubytovacích zariadení, inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia, neskolaudované rodinné domy a pod. – vid' nasledujúca tabuľka.

Existuje veľa teórií, ktoré prispievajú k postupnému zániku kopaničiarskeho osídlenia, a to veľmi nepriaznivé prírodné podmienky, najmä ak sa vyskytujú v kombinácii s veľkou odlahlosťou a čoraz viac sa zhoršujúcou kvalitou infraštruktúry. V dôsledku odchádzania obyvateľov z kopaníc sa uvoľňujú domy a tie začínajú byť využívané druhotne – chalupármi. Táto výmena obyvateľstva a využívania domového fondu je v súčasnosti veľmi intenzívna, začínajú prevažovať víkendoví chalupári nad pôvodnými obyvateľmi. S určitosťou môžeme

tvrdiť, že tento trend bude pokračovať. Druhou možnosťou záchrany trvalo žijúcich ľudí by bolo, ak by ich potomkovia zostali žiť na kopaniciach, stavali si tu domy, avšak v dnešnej dobe takéto správanie a rozhodnutia mladých ľudí neočakávame. Odchádzajú za vzdelaním a lepším pracovným ohodnotením do miest.

Občianska vybavenosť

Sociálna starostlivosť

Poskytovanie sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb v obci Krajné môžeme charakterizovať ako výkon opatrení zameraný predovšetkým na tradičné typy služieb. Poskytovanie terénnej sociálnej služby v obci upravuje VZN č.1/2010, v súčasnosti však nie je v prevádzke. Obec vie v prípade potreby zabezpečiť stravovanie od registrovaného dodávateľa. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci sú upravené vo VZN č. 2/2015. Podpora je v závislosti od výšky dôchodku. Rozvoz stravy je zabezpečený.

Poskytovanie sociálnych služieb je zabezpečované prostredníctvom zariadenia opatrovateľskej služby ZOS Krajné, n. o. s kapacitou 144 klientov, prevádzkovaného neverejným subjektom. V časti obce Žadovica sa nachádza Komunitné centrum pre osoby s autizmom KC Drahuškovo. V tomto centre sa nachádza aj Domov na polceste Drahuškovo, ako prvá pracovná príležitosť pre mladých dospelých z detských domovov.

Tabuľka 14 Zariadenia sociálnej starostlivosti v obci Krajné

Zariadenie sociálnych služieb	Adresa	Kapacita	Počet klientov k 31.12.2022
ZOS Krajné, n.o.	Krajné 292	144	144
KC Drahuškovo	Žadovica 828	10	10
Domov na polceste Drahuškovo	Žadovica 828	4	4

Zdroj: Obec Krajné 2022

Zdravotná starostlivosť

Stabilným článkom z hľadiska poskytovania zdravotnej starostlivosti a ochrany zdravia obyvateľov. V obci Krajné pôsobí všeobecný lekár a je zriadená lekáreň. V okresnom meste Myjava funguje Nemocnica s poliklinikou a záchranná služba.

Školy a školské zariadenia

Školská infraštruktúra je v obci zastúpená materskou školou a základnou školou pre 1. - 9. ročník. V školskom roku 2022/23 navštevovalo materskú školu 46 detí a základnú školu 174 detí.

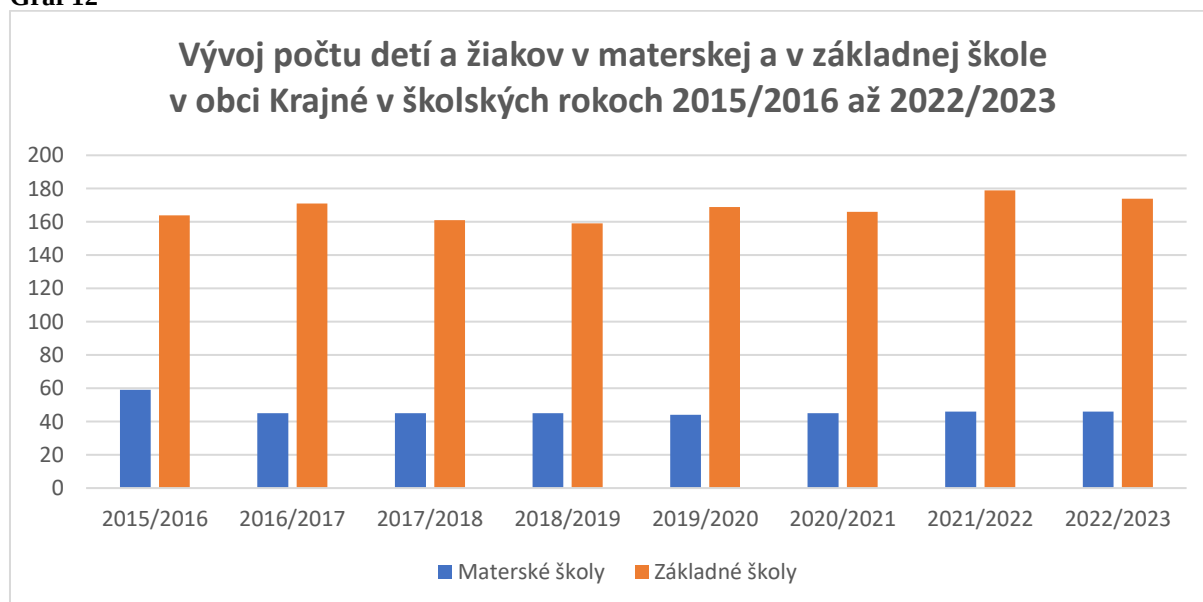
Základná škola prešla v roku 2008 rozsiahlou rekonštrukciou z prostriedkov EÚ a zlúčila sa s materskou školou. Súčasťou areálu je i multifunkčné ihrisko a detské ihrisko.

Tabuľka 15 Počet detí a žiakov v materských a v základných školách v obci Krajné

Školský rok	Materské školy	Základné školy
2015/2016	59	164
2016/2017	45	171
2017/2018	45	161
2018/2019	45	159
2019/2020	44	169
2020/2021	45	166
2021/2022	46	179
2022/2023	46	174

Zdroj: obec Krajné, 2023

Graf 12

Na základe tabuľky 15 a grafu 12 možno konštatovať, že počet žiakov v základnej aj materskej škole je počas rokov stabilný.

Kultúra, šport a cestovný ruch

Kultúrne zariadenia

Medzi kultúrne zariadenia v obci patrí Dom kultúry Matejovec a obecná knižnica v Krajnom. Ku kultúrnemu daniu prispieva aj evanjelická cirkev, ktorá vo svojich priestoroch na fare organizuje spoločenské podujatia hlavne pre svojich cirkevníkov (hudobná skupina Eleos, spevokol pre dospelých, besiedky pre deti a biblické hodiny). Obci chýba kultúrny dom v centre obce. Kultúrne akcie v Krajnom sa organizujú v obecnom športovom areáli, prípadne v Požiarnej zbrojnici v Krajnom

Historické zariadenia

V obci sa nachádza spoločný pomník padlým v 1. a 2. svetovej vojne. Na evanjelickej fare v Krajnom sa časom vystriedalo niekoľko významných osobností. Mená piatich z nich zvečnila pamätná tabuľa, ktorú dal zhotoviť miestny cirkevný zbor. Odhalili ju na budove fary 7. marca 1992.

- Ján Juraj Boor (1826 - 1879) z Vrbového bol kaplánom v Kostolnom a neskôr farárom na Bukovci. Ako dobrovoľník Hurbanovho vojska bol na niekoľko týždňov uväznený. Od roku 1862 bol farárom v Krajnom a tu i zomrel.
- Michal Bodický (1852 - 1935) bol v Krajnom farárom od roku 1895 do 1920. V súdobých periodikách publikoval biografické a spomienkové články o slovenských osobnostiach. profesor teológie a prvý slovenský dekan na Evanjelickej teologickej fakulte, bývalom evanjelickom lýceu v Bratislave.
- Vladimír Roy (1885 - 1936) je známy ako básnik Slovenskej moderny. V Krajnom bol kaplánom len krátky čas v roku 1911.
- Štefan Krčméry (1892 - 1955) bol evanjelickým kaplánom v Krajnom v rokoch 1915 až 1916.
- Viliam Šulek (1825 - 1848) pochádzal z evanjelickej farárskej rodiny. Počas revolučného obdobia prišiel na krajniansku evanjelickú faru za sestrou, ktorá bola manželkou farára Pavla Štefánika. Zapojil sa do aktivít slovenských Hurbanovcov a pri príchode maďarskej gardy organizoval v obci ozbrojený odpor. Na fare v Krajnom ho zatkli a popravili 20. októbra 1848 pri Bereksegu.

Medzi významné historické budovy v obci patrí gotický rímsko-katolícky kostol sv. Michala archanjela postavený na prelome 14 a 15. storočia. Pôvodná stavba kostola sa skladala z lode a svätyne. Neskôr pribudla sakristia a na konci 16. alebo v priebehu 17. storočia aj veža, na ktorú vedú úzke strmé kamenné schody. Kostol bol v 15. a 16. storočí viackrát poškodený počas nepokojov v okolí. Vo vnútri kostola sa nachádza niekoľko hrobov. Bolo zvykom v kostole pochovávať kňazov, šľachticov alebo zemanov. V obci sa nachádza aj druhý kostol ECAV vysvätený v 1784.

Na miestnom cintoríne sa nachádza hrob Pavla Štefánika (1761-1831), príbuzného M. R. Štefánika.

Zariadenia na trávenie voľného času

Pre obyvateľov obce je na trávenie voľného času k dispozícii detské ihrisko pri základnej škole, ihrisko v časti Matejovec a obecný športový areál Telovýchovnej Jednoty Slovan Rovnosť Krajné.

Juhovýchodným okrajom územia obce prechádza turistická značka modrá Čachtický hrad – Šípkové, ktorá vedie hrebeňom Čachtických Karpát.

Severozápadným okrajom katastra prechádza zelená turistická značka spájajúca Mohylu pod Bradlom s mestom Stará Turá. Značka prechádza tradičným myjavským kopaničiarskym osídlením v krajine.

Návštevnosť a ubytovacie kapacity

Obec Krajné je chudobná na kultúrne a historické pamiatky či už miestneho, regionálneho alebo štátneho významu.

V obci sa v súčasnosti nenachádzajú ubytovacie zariadenia pre turistov. Nachádzajú sa tu klasické stravovacie zariadenia (pohostinstvo, kaviareň, pizzeria), čo je pre aktívny cestovný ruch nepostačujúce.

Lákadlom pre cestovný ruch môže byť folklórne hudobné teleso Krajňanská muzika a preslávená Krajňanská čipka s malebnými kopanicami. Potrebovalo by to len lepšiu prezentáciu v prepojení s okolitými obcami.

Inštitucionálne zabezpečenie cestovného ruchu

Obec je členom MAS Kopaničiarsky región.

Kultúrno-spoločenský život

Kultúra je nezastupiteľnou sférou spoločenského života. Kultúrnou politikou prispieva obec ku rozvoju komunitného života v obci a pocitu spolupatričnosti. V obci sa konajú kultúrne aktivity miestneho významu. Obci chýba centrálny priestor a dom kultúry v centre obce, väčšina kultúrnych podujatí sa koná buď v prírodnom športovom areáli alebo v priestoroch základnej školy Krajné. Priestor na menšie stretnutia je aj v zasadačke v budove obecného úradu. Začala sa využívať aj miestnosť v Požiarnej zbrojnici v Krajnom. Do budúcnosti by sa mala začať aj prenajímať na rôzne oslavy a podujatia. Najvýznamnejšie z podujatí konaných sa priamo v obci uvádza nasledujúca tabuľka 10.

Tabuľka 16 Vybrané kultúrne a spoločenské podujatia a akcie v obci Krajné

Názov kultúrneho podujatia	Termín konania
Školský ples	Január
Veľkonočný stolnotenisový turnaj	Apríl
Stavanie mája v Krajnom a Matejovci	Máj
Majáles	Máj
Deň matiek	Máj
Koštovka páleného	Máj
Deň detí spojený s cestou rozprávkovým lesom	Jún
Jánske ohne	Jún
Strelecké preteky	Júl
Memoriál Jána Dlhého	Júl
Hrav/n/é leto	August
Nohejbalový turnaj	September
Jesenné kolo hry plameň	September
Hodová zábava	Október
Pamiatka zosnulých	November
Mikulášsky deň	December
Vianočné trhy	December
Silvestrovská zábava	December

Zdroj: obec Krajné

Najbližšie mesto Myjava je významným priestorom periodicky sa opakujúcich kultúrnych podujatí, ktoré umocňujú zviditeľnenie regionálnej kultúry (napr. Medzinárodný folklórny festival, Tradičné stavenie mája, Michalský jarmok, Dožinky na Turej Lúke, Vianočný trh a pod.), vyžitie v oblasti kultúry (divadelné predstavenia a výstavy v DK S. Dudíka, napr. Vianoce v divadle), športové zážitky (napr. Športovec Myjavy, Motocross, Kopaničiarska desiatka, strelecké preteky v Turej Lúke a pod.) alebo podujatia pre deti (Deň detí). Charakter niektorých podujatí sa mení, väčšina z nich sa však koná viac menej pravidelne každý rok. Významným prvkom kultúrneho života v regióne regionálny týždenník Kopaničiar expres a Televízia Myjava.

Najznámejším a najvýznamnejším podujatím, regionálneho a dokonca i národného významu je Medzinárodný folklórny festival Myjava. V roku 2023 prebehol už 63. ročník tohto júnového trojdňového festivalu. Pravidelne sa na ňom zúčastňuje vyše 1 000 účinkujúcich z celého sveta. Myjavský festival je jediným podujatím na Slovensku s veľkým podielom nescénických programov, ktoré sa väčšinou odohrávajú v kopaničiarskom mestečku, zvanom MY-A-VY.

Kultúrno-spoločenský život v obci Krajné reprezentuje pomerne široká škála občianskych združení a spolkov, ktoré vyvíjajú svoje aktivity v najrozličnejších oblasti kultúry a športu. Tieto združenia sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, keďže svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života.

V obci pôsobí Jednota dôchodcov Krajné, ktorá organizuje program hlavne pre staršiu generáciu. Folklórny súbor Krajňanec v minulosti rozvíjal miestne tradície a to hlavne tancom a spevom folklórnych piesní z regiónu i obce, dnes už však zanikol. V súčasnosti prezentuje tradičnú hudbu a hudobné nástroje, vrátane cimbalu, Krajnianska muzika.

Občianske združenie ZPOM – Združenie priateľov a občanov Matejovca sa zaoberá aktivitami na zachovanie tradícií a zvykov. Na zachovanie tradícií sa zameriava aj občianske združenie Kopanice v kroji so sídlom v Matejovci. Združenie Náš Matejovec organizuje kultúrne podujatia pre dospelých a akcií pre deti.

V obci a takisto v časti Matejovec sa nachádzajú dobrovoľní hasiči, ktorí sa aktívne zúčastňujú hasičských súťaží ale aj praktickej pomoci občanom v núdzových situáciách. Športové aktivity v obci rozvíja najmä Telovýchovná jednota Slovan Rovnosť. Obec má aj obecnú knižnicu, otvorenú dvakrát do týždňa.

Významným prvkom kultúrneho života obce je časopis Krajnianske noviny, ktoré vychádzajú pravidelne každé 3 mesiace a informujú o spoločenskom dianí v Krajnom a jeho okolí.

Ostatné služby

Špecifickými službami pre obyvateľstvo sú pohrebné služby. V katastrálnom území obce Krajné sa nachádza pri katolíckom kostole cintorín aj s Domom smútku. Taktiež tu sídlia 2 farské úrady, rímskokatolícky pri kostole sv. Michala archanjela a evanjelický farský úrad v Krajnom.

Okrem toho sú k dispozícii pošta a 2 hasičské zbrojnice v Krajnom a Matejovci.

2.4 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA

Základná charakteristika obce z pohľadu širších vzťahov

Doprava

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce. Na území obce Krajné prichádza do úvahy iba možnosť cestnej dopravy.

Obec Krajné je napojená na regionálne významnú cestu II. triedy č.499 Myjava – Piešťany. Táto cesta patrí medzi menej intenzívne zaťažené cestné komunikácie.

Okrem toho katastrálnym územím prechádza cesta III. triedy č. 499024 (Čachtice – Podkylava – Košariská). Štátne cesty sú využívané na tranzit osobnej a nákladnej dopravy, cesty III. triedy najmä na lokálnu dopravu. Miestne komunikácie sú tvorené obecnými komunikáciami, účelovými poľnohospodárskymi a lesnými spevnenými a nespevnenými cestami. Čiastočne sa využívajú aj na turistiku a cykloturistiku.

Hlavnými dopravnými križovatkami, vo vzdialenosti asi 20 km od Krajného sú mestá Piešťany a Nové Mesto nad Váhom, v blízkosti ktorých prechádza diaľnica D1 a železničná trať národného významu. Priamo v obci sa nenachádza železničná trať, najbližšia je od katastra obce vzdialená 6 km v susednej obci Hrachovište. Ide o jednokoľajovú trať medzinárodného významu.

Verejná doprava je zabezpečovaná SAD Trenčín a ARRIVA Trnava a.s. Autobusy cez týždeň premávajú každú hodinu, v sobotu s väčšími prestávkami a v nedeľu iba na smer Piešťany. Autobusové spojenie so súčasným krajským mestom Trenčín je nepriame, veľmi zložité a časovo náročné.

Myjavský región má mimoriadne vhodné podmienky pre cykloturistiku. Hlavnou cyklotrasou regiónu je Kopaničiarska cyklomagistrála - 022, ktorá vytvára prirodzenú „cyklodiaľnicu“ naprieč Kopaničiarskym regiónom z obce Čachtice do mesta Senica. Priamo cez obec prechádzajú nasledovné cyklotrasy:

- 2302 – Hrachovište – Brezová pod Bradlom – Jablonica – Plavecký Peter s celkovou dĺžkou 44,9 km,
- 5323 – Bátoričkin cyklookruh s celkovou dĺžkou 25,2 km.

V okolí obce je hustá sieť bezprašných ciest, ktorá vytvára vhodné podmienky na cykloturistiku. Na horských bicykloch sa dajú absolvovať i trasy pre pešiu turistiku. Cyklotrasy vedú do okolitých obcí, k prírodným, kultúrnym a historickým pamiatkam.

Najbližšie letisko regionálneho významu sa nachádza v Piešťanoch, ktoré je od Krajného vzdialené 21 km. Najbližšie letisko medzinárodného významu leží v Bratislave vzdialenej 90 km.

Zásobovanie vodou, kanalizácia a ČOV

V jadre obci je vytvorený jednotný vodovodný systém, ktorý je spravovaný spoločnosťou SLV, s.r.o. Je to obecný vodovod napojený na vlastné vodojemy. Osady kopaničiarskej časti obce Krajné sú zásobované pitnou vodou z vlastných skupinových vodojemov a skupinových rozvodov pitnej vody.

Obec Krajné má vybudovanú kanalizáciu od roku 2003, na ktorú je napojených 205 bytov. Obecná ČOV sa nachádza pri ihrisku, jej správcom je SLV, s.r.o. Kapacita ČOV v EO (ekvivalent obyvateľ) je 1550. Objem odpadových vôd spracovaných za rok je cca 29 000 m³, spracováva splaškové vody aj pre iné obce v objeme cca 1100 m³/rok. ČOV má mechanicko-

biologický spôsob čistenia. Vyčistené vody z ČOV sú zaústené do miestneho recipientu (Jablonka). Táto kanalizácia slúži len na odvádzanie splaškových vôd. Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch sú odvádzané na terén a do podlažia. Kopaničiarske osady obce Krajné sú odkanalizované do skupinových ČOV alebo do žump vlastnou domovou kanalizáciou.

Zásobovanie plynom

Jadro obce je v súčasnosti plne plynofikované, čím sa vo vykurovacom období podstatne zvýšila aj čistota ovzdušia. Kopanice obce sú naďalej vykurované prevažne drevom.

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami.

Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorými sú obytná funkcia a rekreačná. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn. Elektrická energia na vykurovanie v obci nie je využívaná skoro vôbec (0,7%), dôvodom je jej súčasná vysoká cena.

Zásobovanie elektrickou energiou a verejné osvetlenie

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z VN linky 22 kV prostredníctvom miestnych transformačných staníc.

Verejným osvetlením je pokrytá centrálna časť obce a aj väčšina miestnych častí.

Telekomunikácie (internet, optika)

Pevná linka je natiahnutá v obci aj väčšine miestnych častí. Od roku 2006 je Krajné pokryté signálom, ktorý umožňuje občanom využívať mobilné pripojenie do internetu. Pokrytie mobilnými sieťami (Orange Slovensko, a.s., Telekom, a.s. a O2 Slovakia s.r.o., 4-ka, Tesco) je primerané po celom katastrálnom území. Vykrývač je v osade u Januškov.

Drôtovým obecným rozhlasom je pokryté centrum obce. Mieste časti vo vzdialených lokalitách sú pokryté rozhlasom len čiastočne. Informovanie občanov je riešené aj cez obecnú webstránku.

V obci sa nachádza jedna pošta, ktorej doručovacie rajóny sú rozsiahle, čo súvisí s kopaničiarskym charakterom osídlenia.

Rozvojové plochy

Rozvojové plochy podrobne definuje územný plán obce.

2.5 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA - SWOT ANALÝZA

Tabuľka 17: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<u>Prírodné:</u> • kopaničiarska obec – rázovitost' obce, • poloha obce, blízkosť k okresnému mestu, • dopravná dostupnosť, • výborné podmienky na vidiecku turistiku, cykloturistiku, rekreáciu, rehabilitačné a odpočinkové aktivity, • vytvorenie oddychovej zelenej zóny s prihliadnutím na historické aspekty, • podpora lesnej revitalizácie, <u>Ludské:</u> • priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, • dostatok produktívnej skupiny priemyselne zameranej, • materská škola, základná škola, • folklórna tradícia – FS Krajňanec, • stabilná kultúrna a folklórna základňa • prítomnosť lekára, lekárne, • komunitné centrum pre ľudí s autizmom, • dom služieb pre seniorov, • krajníanska čipka, • národnostne i religiózne homogénna obec. <u>Materiálne:</u> • športovisko, • územný plán obce, • kanalizácia a ČOV v obci, • realizácia separovaného zberu, • služby na primeranej úrovni, • dobré pokrytie signálom mobilných sietí, • vybudovaný vodovod v centrálnej časti obce.	<u>Prírodné:</u> • rozľahlosť obce, • ohrozenie veľkoplošnej pôdy eróziou, • nedostatočne udržiavaný stav verejnej obecnej zelene, • spaľovanie nebezpečného odpadu v kotloch, <u>Ludské:</u> • nezáujem občanov o veci verejné a kultúrne v obci, • čiastočná strata tradícií, nedostatočné využitie historických reálií, • zhoršujúca sa demografická krivka – starnutie obyvateľstva, <u>Materiálne:</u> • nevyhovujúci stav miestnych komunikácií, • nedobudovaná technická infraštruktúra (plynovod, vodovod) mimo centra obce • vypúšťanie odpadových vôd do okolitého prostredia • zlý stav chodníkov • absentujúci KD v centre obce, <u>Ekonomické:</u> • nedostatok pracovných príležitostí v obci a okolí, • nedostatok financií na údržbu komunikácií a chodníkov.

<u>Ekonomické:</u> tradičná drevárska výroba a ovocinárstvo (slivky, belice, jablká, hrušky),	
PRÍLEŽITOSTI	HROZBY
<u>Prírodné:</u> - využitie prírodného potenciálu pre rozvoj turistického ruchu, - budovanie cyklotrás, - využitie obnoviteľných zdrojov energie, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a pestovanie starých ovocných odrôd, <u>Ludské:</u> - zvýšenie kultúrneho povedomia občanov, - zlepšenie prezentácie obce, - vytvorenie priestoru pre vzdelávacie akcie – jazykové kurzy, PC kurzy, besedy o zdraví, varení tradičných kopaničiarskych pokrmov, práctkarstve, starostlivosti sa staré odrody stromov a iné - perspektíva ubytovania v súkromí, <u>Materiálne:</u> - rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, - výstavba bytových domov, <u>Ekonomické:</u> - možnosť využitia štruktúrálnych a iných fondov ako mimorozpočtových zdrojov, - využitie členstva v regionálnych združeniach.	<u>Prírodné:</u> - prehlbujúce sa znečisťovanie životného prostredia, - ohrozenie eróziou pôdy - najmä na pozemkoch s veľkou rozlohou, <u>Ludské:</u> - starnutie obyvateľstva, - migrácia obyvateľstva, - nízka občianska participácia, <u>Materiálne:</u> - stav miestnych komunikácií, - bezpečnosť cesty III. triedy, predovšetkým v centre obce, <u>Ekonomické:</u> - nedostatok finančných prostriedkov - nárast cien energií.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť nadväzuje na analytickú časť a obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik. Určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Strategická časť obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách, resp. oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Stanovenie vízie predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec Krajné dosiahnuť z dlhodobého hľadiska. Vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie nasledujúcich 7 rokov a postupov na ich dosiahnutie. Obec Krajné má stanovenú nasledovnú víziu, ktorá zodpovedá dosiahnutým výsledkom počas rokov 2014 - 2022 a aj očakávaniam do roku 2030.

Vízia obce Krajné

„Krajné ako progresívna obec, bude využívať dostupné materiálne, prírodné, finančné možnosti a ľudské zdroje v záujme zvyšovania životnej úrovne svojich obyvateľov. Zároveň bude lákavou destináciou vidieckeho turizmu so zameraním na kopaničiarsku tradíciu, pričom trvalo udržateľným rozvojom obce sa vytvoria priaznivé podmienky pre prílev nových občanov.“

Rozvojová stratégia

Na základe komplexnej analýzy územia obce a určenia slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, môžeme určiť rozvojovú stratégiu obce a jeho prioritné ciele.

Strategickým cieľom obce je:

Vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj obce pri efektívnom využívaní prírodných, kultúrnych, finančných a ľudských zdrojov so zachovaním zdravého životného prostredia i tradícií.

Znamená to využiť potenciál obce a dostupné možnosti získania finančných prostriedkov na realizáciu rozvojových činností, ale tiež sústavnú prácu s jednotlivcami a organizáciami. Kvalitu života obyvateľov podmieňuje okrem iného občianska vybavenosť, fungujúca technická a dopravná infraštruktúra. Je dôležité ponúknuť obyvateľom a návštevníkom možnosti na trávenie voľného času na území obce. Rozvoj v tejto oblasti je podmienený vybudovaním lepšej turistickej infraštruktúry a vytvorením kvalitných tovarov, služieb a ďalších aktivít, ktoré budú viesť k rozvoju vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci so všetkými zainteresovanými subjektmi. Na základe uvedených skutočností boli navrhnuté jednotlivé aktivity v rámci hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ktoré pri ich postupnej realizácii budú viesť k napĺňaniu strategického cieľa obce.

3.1 Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

Strategický cieľ 1.1 Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti

Špecifický cieľ 1.1.1 Infraštruktúrne investície pre podnikateľskú činnosť

Identifikované operácie:

- Revitalizácia zanedbaných areálov pre účely priemyslu, skladových priestorov a výroby,

Strategický cieľ 1.2. Rozvoj ľudských zdrojov

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci reagujúcich na potreby a požiadavky obyvateľov obce a potenciálnych občanov obce

Identifikované operácie:

- Výstavba nájomného bytového domu pre mladé rodiny,
- Realizácia IBV na pozemkoch vo vlastníctve obce,
- Zmena ÚPN obce za účelom vyčlenenia nových stavebných pozemkov,
- Rekonštrukcia materskej školy na bytový dom,
- Výkup pozemkov do vlastníctva obce pre potreby budúcej bytovej výstavby,

Špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability pracovnej sily

Identifikované operácie:

- Organizovanie vzdelávacích kurzov

Strategický cieľ 1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít

Špecifický cieľ 1.3.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Identifikované operácie:

- Propagácia obce,
- Náučno-historický chodník Krajné,
- Cyklotrasa Krajné,
- Vybudovanie sústavy detských ihrísk,
- Vybudovanie jazdeckých trás,

Špecifický cieľ 1.3.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia objektov tradičnej ľudovej kultúry na skanzen ľudovej architektúry,

Špecifický cieľ 1.3.3 Rozvoj kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít

Identifikované operácie:

- Podpora činností miestnych spolkov,
- Vytvorenie „Komunitnej obce“,
- Vybudovanie prírodno-kultúrneho areálu v lokalite „Borinka“,

3.2 Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

Strategický cieľ 2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry

Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky

Identifikované operácie:

- Rekonštrukcia miestnych chodníkov,
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií,
- Osvetlenie prechodov pre chodcov pri škole,

Špecifický cieľ 2.1.2 Modernizácia prostredia obce a jej okolia

Identifikované operácie:

- Modernizácia autobusovej stanice,
- Revitalizácia nevyužitých plôch pri komunikáciách a verejných priestranstiev na plochy verejnej zelene s mobiliárom,
- Rozšírenie verejného osvetlenia,

Strategický cieľ 2.2 Rozvoj sociálnych služieb

Špecifický cieľ 2.2.1 Modernizácia objektov a vybavenia zariadení sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie služieb v oblasti sociálnej sféry

Identifikované operácie:

- Zriadenie rodinného Domova sociálnych služieb s externým investorom

Špecifický cieľ 2.2.2 Modernizácia objektu zdravotnej infraštruktúry a jeho vybavenia

Identifikované operácie:

- Modernizácia a zapletenie zdravotného strediska,

Strategický cieľ 2.3 Modernizácia a rekonštrukcia obecných objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania

Špecifický cieľ 2.3.1 Skvalitnenie stavu objektov školských a predškolských zariadení, dobudovanie potrebnej infraštruktúry a modernizácia ich vybavenia

Identifikované operácie:

- Modernizácia učební ZŠ a MŠ Krajné a telocvične,

Špecifický cieľ 2.3.2 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov verejného záujmu

Identifikované operácie:

- Modernizácia obecného rozhlasu a jeho rozšírenie na kopanice,
- Kompletná rekonštrukcia Domu smútku Krajné,
- Rekonštrukcia kultúrneho domu – Matejovec,
- Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice Krajné,

Špecifický cieľ 2.3.3 Rozumná obec Krajné (smart village)

Identifikované operácie:

- Vybudovanie kamerového systému,
- Nabíjacia stanica pre elektromobily resp. pre bicykle,
- Nákup elektromobilu pre obec,

3.3 Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

Strategický cieľ 3.1 Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou

Špecifický cieľ 3.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete

Identifikované operácie:

- Rozšírenie kanalizácie,
- Modernizácia a rozšírenie kapacity ČOV,

Špecifický cieľ 3.1.2 Dobudovanie vodovodnej siete

Identifikované operácie:

- Rozšírenie vodovodu,
- Rekonštrukcia miestnych vodných zdrojov a vodojemov,

Strategický cieľ 3.2 Využitie obnoviteľných zdrojov energie

Špecifický cieľ 3.2.1 Investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie

Identifikované operácie:

- Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov,

Strategický cieľ 3.3 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zátŕaží

Špecifický cieľ 3.3.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva

Identifikované operácie:

- Propagácia separovaného zberu a zhodnocovania odpadov v obci,
- Vybudovanie zberného miesta, skladovacích priestorov,
- Nákup komunálnej techniky,

Špecifický cieľ 3.3.2 Rekultivácia environmentálnych zátŕaží

Identifikované operácie:

- Odstránenie nelegálnych skládok v katastri obce,

Strategický cieľ 3.4 Preventívne opatrenia na ochranu pred prírodnými katastrofami

Špecifický cieľ 3.4.1 Realizácia aktivít protipovodňovej ochrany

Identifikované operácie:

- Realizácia protipovodňovej ochrany,

Strategický cieľ 3.5 Ochrana prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ 3.5.1 Aktivity zamerané na environmentálnu výchovu a ochranu biodiverzity

Identifikované operácie:

- Propagačné aktivity zamerané na ochranu prírody,
- Ochrana a obnova biodiverzity v katastri obce.

4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

4.1 PROJEKTOVÉ ZÁMERY A AKTIVITY

Priorita 1: Ekonomický rozvoj obce

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.1 Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.1.1 Infraštruktúrne investície pre podnikateľskú činnosť	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia existujúceho potenciálu vo výrobe a službách a na obnovu a vytvorenie novej infraštruktúry na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Obnova existujúcej infraštruktúry na výrobnú činnosť v nadväznosti na tradíciu priemyslu širšieho regiónu,		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Revitalizácia zanedbaných areálov pre účely priemyslu, skladových priestorov a výroby	V súlade s ÚPN	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR - ČR		-
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na podporu podnikateľskej činnosti		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Rozvoj ľudských zdrojov	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.1 Zvýšenie počtu obyvateľov vytvorením kvalitných podmienok bývania v obci reagujúcich na potreby a požiadavky obyvateľov obce a potenciálnych občanov obce	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na bytovú a domovú výstavbu a budovanie potrebnej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) Budovanie novej infraštruktúry – inžinierskych sietí b) Individuálna bytová výstavba c) Individuálna domová výstavba		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Výstavba nájomného bytového domu pre mladé rodiny	V centrálnej časti obce v spolupráci s investorom, príp. ŠFRB.	0 €
Realizácia IBV na pozemkoch vo vlastníctve obce	Lokalita Červená Hora, v spolupráci s investorom	0 €
Zmena ÚPN obce	za účelom vyčlenenia nových stavebných pozemkov	15 000 €
Rekonštrukcia materskej školy na bytový dom		0 €
Výkup pozemkov do vlastníctva obce pre potreby budúcej bytovej výstavby		100 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
ŠFRB a Ministerstva dopravy Rozpočet obce Štátny fond rozvoja bývania		115 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet objektov vybudovanej infraštruktúry Zmena ÚPN Rozloha vykúpených pozemkov na účely budúcej IBV		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.2 Rozvoj ľudských zdrojov	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.2.2 Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability pracovnej sily	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability pracovnej sily.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) kurzy		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Organizovanie kurzov	počítačových a jazykových, prípadne iných	€
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR - ČR		€
Merateľné ukazovatele		
Počet zorganizovaných kurzov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.1 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu cestovného ruchu obce a jej okolia a to najmä prostredníctvom budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu. Špecifický cieľ sa tiež zameriava na zvyšovanie informovanosti o cestovnom ruchu v širšom okolí, zlepšením marketingových aktivít, integráciou turistických atrakcií v regióne, ako aj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklochodníky a pod.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu širšieho regiónu, b) budovania a modernizácie špecifickej infraštruktúry cestovného ruchu v obci		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Propagácia obce	prezentačné materiály, mapy, tabule	5 000 €
Náučno-historický chodník Krajné	informačné tabule	10 000 €
Cyklotrasa Krajné	S napojením na okolité obce	100 000 €
Vybudovanie sústavy detských ihrísk		20 000 €
Vybudovanie jazdeckých trás	v spolupráci s KR MAS	0 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		135 000 €
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka novovybudovaných príp. zrekonštruovaných cyklotrás a cyklochodníkov Počet prvkov drobnej cyklodopravnej infraštruktúry Počet objektov propagácie obce		

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.2 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu kultúrneho bohatstva na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce.		
Doba realizácie			
2024 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) modernizácie/revitalizácie kultúrnych pamiatok a súvisiacej infraštruktúry na území obce			
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady	
Rekonštrukcia objektov tradičnej ľudovej kultúry na skanzen ľudovej architektúry, remesiel (čipky a i.) a informačnej kancelárie	v spolupráci s VÚC TSK	0 €	
Finančné náklady na špecifický cieľ			
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	
Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		0 €	
Merateľné ukazovatele			
Počet zveľadených objektov s kultúrno-historickým potenciálom			
Počet vytvorených/zrekonštruovaných budov a tradičnou architektúrou/prezentáciou kultúry			

STRATEGICKÝ CIEĽ	1.3 Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1.3.3 Rozvoj kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu využitia potenciálu prírodného prostredia obce a to najmä prostredníctvom podpory organizácií, spolkov ako i kultúrnych podujatí. Tiež sa zameriava na oblasť športu a zdravého životného štýlu obyvateľov obce ako predpokladu zdravej komunity. Opatrenia cielia na dobudovanie a modernizáciu voľnočasovej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) podpora organizácií a inštitúcií kultúrneho života v obci a okolí, b) podpora a rozvoj kultúrnych podujatí v obci, c) podpora voľnočasových aktivít d) rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre trávenie voľného času		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Podpora činností miestnych spolkov		20 000 €
Vytvorenie „Komunitnej obce“	vyškolenie manažéra na koordináciu žiadostí na čerpanie finančných zdrojov na zriadenie a fungovanie celoročných krúžkov	10 000 €
Vybudovanie prírodno-kultúrneho areálu	v lokalite „Borinka“	30 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		60 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zveľadených prípadne vybudovaných objektov na voľnočasové aktivity Počet podporených kultúrnych a športových podujatí		

Priorita 2: Rozvoj občianskej vybavenosti

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.1 Zvýšenie kvality dopravnej infraštruktúry a bezpečnosti cestnej premávky	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti dopravy a podporu súvisiacej infraštruktúry na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky b) zvýšenie bezpečnosti peších chodcov c) rekonštrukcia dopravného značenia		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Rekonštrukcia miestnych chodníkov		150 000 €
Rekonštrukcia miestnych komunikácií		500 000 €
Osvetlenie prechodov pre chodcov pri škole	v spolupráci s TSK	0 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		650 000 €
Merateľné ukazovatele		
Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií Dĺžka vybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov Osvetlenie prechodov pre chodcov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.1 Zlepšovanie kvality verejnej infraštruktúry	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.1.2 Modernizácia prostredia obce a jej okolia	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na modernizáciu a zatraktívnenie verejných priestorov obce a súvisiacej infraštruktúry pre občanov.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) zvýšenie estetickej kvality verejných priestranstiev b) eliminácia dopadov zmeny klímy zvyšovaním podielu zelene vo verejných priestoroch a zvyšovaním ich biodiverzity c) modernizácia verejnej infraštruktúry		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Modernizácia autobusovej stanice		80 000 €
Revitalizácia nevyužitých plôch pri komunikáciách a verejných priestranstiev	na plochy verejnej zelene s mobiliárom	20 000 €
Rozšírenie verejného osvetlenia	pri Obecnom úrade a cintoríne atď.	20 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Program Interreg SR – ČR Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		120 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. revitalizovaných verejných priestranstiev Rozšírené verejné osvetlenie Realizácia modernizácie autobusovej stanice		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Rozvoj sociálnych služieb	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.1 Modernizácia objektov a vybavenia zariadení sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie služieb v oblasti sociálnej sféry	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť poskytovaných sociálnych služieb na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) aktívna pomoc pri zabezpečovaní sociálnej pomoci odkázaným občanom		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Zriadenie rodinného Domova sociálnych služieb	v súčinnosti s externým investorom	-
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Rozpočet TSK Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS		0 €
Merateľné ukazovatele		
Zrealizované aktivity v sociálnej oblasti		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.2 Rozvoj sociálnych služieb	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.2.2 Modernizácia objektu zdravotnej infraštruktúry a jeho vybavenia	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť poskytovaných zdravotných služieb na území obce.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) aktívna pomoc pri zabezpečovaní zdravotnej pomoci odkázaným občanom		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Modernizácia a zapletenie zdravotného strediska	kúrenie, fasáda a pod.	100 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Rozpočet TSK Strategický plán spoločnej poľ'noh. politiky prostredníctvom KR - MAS	100 000 €	
Merateľné ukazovatele		
Počet zrealizovaných aktivít v zdravotnej oblasti		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.3 Modernizácia a rekonštrukcia obecných objektov a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.3.1 Skvalitnenie stavu objektov školských a predškolských zariadení, dobudovanie potrebnej infraštruktúry a modernizácia ich vybavenia	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na oblasť primárneho i predprimárneho vzdelávania. Opatrenia špecifického cieľa sa zameriavajú na kompletizáciu siete primárneho a predprimárneho vzdelávania v obci v kontexte demografických zmien, vrátane budovania a modernizácie potrebnej infraštruktúry a zosúlad'ovania kapacitných parametrov. Cieľ tiež zahŕňa aj opatrenia zamerané na inovácie v obsahu vzdelávania na podporu talentu, zdravého životného štýlu ako súčasť vzdelávacích a voľnočasových aktivít realizovaných na primárnom stupni vzdelávania	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) prispôsobenie kapacít zariadení primárneho vzdelávania potrebám obce, b) budovanie/modernizácia infraštruktúry primárneho vzdelávania v obci, c) inovácie v oblasti výchovného systému vrátane modernizácie vybavenia zariadení primárneho i predprimárneho vzdelávania		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Modernizácia učební ZŠ a MŠ Krajné a telocvične		100 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Rozpočet obce Ministerstvo financií		100 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zmodernizovaných objektov školskej infraštruktúry		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.3 Modernizácia a rekonštrukcia obecných objektov a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.3.2 Skvalitnenie stavu budov v majetku obce a objektov verejného záujmu	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu verejných služieb na území obce a to najmä prostredníctvom modernizácie/revitalizácie súvisiacej infraštruktúry.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) modernizácia/revitalizácia objektov verejnej správy na území obce.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Modernizácia obecného rozhlasu a jeho rozšírenie na kopanice		10 000 €
Kompletná rekonštrukcia Domu smútku Krajné		100 000 €
Rekonštrukcia kultúrneho domu – Matejovec	nové centrálné vykurovanie, dobudovanie kuchyne	50 000 €
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice Krajné bude plne slúžiť ako dom kultúry	sála, WC, kuchynka a iné vybavenie	100 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Rozpočet obce Ministerstvo financií		260 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zrekonštruovaných príp. zmodernizovaných objektov verejných služieb na území obce		

STRATEGICKÝ CIEĽ	2.3 Modernizácia a rekonštrukcia obecných objektov a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2.3.2 Rozumná obec Krajné (smart village)	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na budovanie a podporu SMART služieb a digitalizácie v oblasti spravovania a využívania komplexných informácií v širokej škále oblastí (hospodárstvo, doprava, školstvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúra a služby cestovného ruchu atď.).	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) moderný a komplexný informačný systém obce pre zdieľanie informácií v širokej škále služieb v rôznych oblastiach, b) budovanie infraštruktúry ObÚ pre poskytovanie nových a skvalitňovanie existujúcich služieb obyvateľom obce c) digitalizácia služieb pre verejnosť.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Vybudovanie kamerového systému	autobusová zastávka, OcÚ, pri škole, na cintoríne	30 000 €
Nabíjacia stanica pre elektromobily resp. pre bicykle	pri OcÚ	10 000 €
Nákup elektromobilu pre obec		50 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Ministerstvo financií		90 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít smerujúcich k SMART VILLAGE		

Priorita 3: Zvýšenie kvality životného prostredia

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete a ČOV	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na vyriešenie čistenia odpadových vôd spoločnou kanalizáciou alebo individuálnymi ČOV.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) preskúmanie možností vybudovania verejnej kanalizácie b) propagácia a podpora budovanie individuálnych ČOV alebo koreňových čističiek		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Rozšírenie kanalizácie		200 000 €
Modernizácia a rozšírenie kapacity ČOV	využívanie odpadov z ČOV, s možnosťou čistenia zvozových odpadových vôd	1 400 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce		1 600 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet novopripojených domov na verejnú kanalizáciu Realizácia modernizácie a rozšírenie kapacity ČOV		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.1 Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.1.2 Dobudovanie vodovodnej siete	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zabezpečenie obyvateľov obce pitnou vodou.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) dobudovania verejného vodovodu b) ochrana vodných tokov c) zabezpečenie verejného zdroja pitnej vody		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Rozšírenie vodovodu	Na kopanice	300 000 €
Rekonštrukcia miestnych vodných zdrojov a vodojemov		700 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Operačný program Slovensko Rozpočet obce		1 000 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet novovybudovaných vodných rozvodov Zrealizovaná rekonštrukcia vodných zdrojov a vodojemov		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.2 Využitie obnoviteľných zdrojov energie	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.2.1 Investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na podporu riešení s využitím obnoviteľných zdrojov energie, nielen len ako lokálneho zdroja energie pre saturácia potreby energie pri poskytovaní služieb, ale i ako komodity regionálnej energetiky.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) inštalácia OZE lokálnych zdrojov využívajúc verejné budovy b) modernizácia zdrojov centrálného zásobovania teplom		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Znižovanie energetickej náročnosti budov	OcÚ Krajné, budova školy, zdravotného strediska a technických služieb	80 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce KR - MAS Envirofond		80 000 €
Merateľné ukazovatele		
Počet aktivít vykonaných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.3 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zát'aží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.3.1 Rozšírenie a modernizácia odpadového hospodárstva	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na zvyšovanie efektivity zberu, manažmentu, spracovania a zhodnocovania odpadov, ako aj redukciu vzniku odpadov, najmä komunálneho zmesového odpadu a komunálneho odpadu, ale aj stavebného odpadu, biologického odpadu a i.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) budovanie regionálnej infraštruktúry na efektívne spracovanie odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu, b) technológia na zhodnocovania odpadov,		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Propagácia separovaného zberu a zhodnocovania odpadov v obci		7 000 €
Vybudovanie zberného miesta	skladovacích priestorov	50 000 €
Nákup komunálnej techniky	kosačka, krovinorezy, mulčovač, kompostéry, kuka nádoby a iné	30 000 €
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce KR - MAS Envirofond		87 000 €
Merateľné ukazovatele		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.3 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych zát'aží	
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.3.2 Rekultivácia environmentálnych zát'aží	
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na likvidáciu nelegálnych skládok odpadu a rekultiváciu environmentálnych zát'aží.	
Doba realizácie		
2024 – 2030		
Opatrenia špecifického cieľa		
a) likvidácia nelegálnych skládok odpadu v katastrálnych územiach obce, b) rekultiváciu environmentálnych zát'aží.		
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa		
Indikatívne projekty/zámery v obci Krajné	Poznámka	Odhadované náklady
Odstránenie nelegálnych skládok v katastri obce		€
Finančné náklady na špecifický cieľ		
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa
Rozpočet obce Envirofond		0 €
Merateľné ukazovatele		
Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok		

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.4 Preventívne opatrenia na ochranu pred prírodnými katastrofami		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.4.1 Realizácia aktivít protipovodňovej ochrany		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na riešenia prispievajúce k ochrane krajiny pred dopadmi zmeny klímy a k ochrane krajiny pred povodňami. Špecifický cieľ tiež zameriava na riešenia zvyšovaniu retenčnej schopnosti územia obce.		
2024 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) realizácia protipovodňových a regulačných opatrení na tokoch a vodných plochách, b) výsadba remízok, alejí, stromoradií a inej zelene na otvorených priestranstvách, c) aktívna ochrana lesa a pestovných opatrení na princípoch Prírody blízkeho obhospodarovania lesa ako prostriedku zvýšenia stability lesných porastov podporujúcu ich trvalú produkciu (Program starostlivosti o les na roky 2022-2031) d) budovanie vodozádržných opatrení vo verejnom priestore sídiel (vsakovanie ako i opätovné využitie vody pre údržbu územia),			
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery v obci	Poznámka		Odhadované náklady
Krajné			
Realizácia protipovodňovej ochrany	v súčinnosti s Povodím Váhu (SVP)		0 €
Finančné náklady na špecifický cieľ			
Možné zdroje financovania			Odhad nákladov na operácie špec. cieľa
Envirofond Rozpočet obce Interreg SR - ČR			0 €
Merateľné ukazovatele			
Počet vodozádržných opatrení			

STRATEGICKÝ CIEĽ	3.5 Ochrana prírodného prostredia a krajiny		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3.5.1 Aktivity zamerané na environmentálnu výchovu a ochranu biodiverzity		
Popis špecifického cieľa	Špecifický cieľ sa zameriava na vzdelávanie hlavne mladej generácie v oblasti ochrany prírody a krajiny a praktické opatrenia na realizáciu jej ochrany.		
Doba realizácie			
2024 – 2030			
Opatrenia špecifického cieľa			
a) opatrenia na zvyšovanie biodiverzity, b) podpora aktivít zameraných na vzdelávanie, osvetu a propagáciu dôležitosti ochrany biodiverzity a klímy.			
Operácie naplňajúce opatrenia špecifického cieľa			
Indikatívne projekty/zámery v obci Podkylava	Poznámka	Odhadované náklady	
Propagačné aktivity zamerané na ochranu prírody		5 000 €	
Ochrana a obnova biodiverzity v katastri obce		5 000 €	
Finančné náklady na špecifický cieľ			
Možné zdroje financovania		Odhadované náklady na operácie špecifického cieľa	
Rozpočet obce Envirofond Interreg SR – ČR 2022 - 2030		10 000 €	
Merateľné ukazovatele			
Počet opatrení na zachovanie a obnovu prírody a krajiny			

4. 2. FINANČNÝ PLÁN

Pre finančné krytie implementácie PHSR obce Krajné pre roky 2023 – 2030 sa primárne identifikujú nasledujúce zdroje:

- Operačný program Slovensko (EŠIF)
- Rozpočet obce Krajné

Ako doplnkové zdroje sú identifikované:

- Plán obnovy a odolnosti SR
- Program Interreg SR – ČR
- Envirofond
- Fond na podporu športu
- Strategický plán spoločnej poľnoh. politiky prostredníctvom KR - MAS

Na základe stavu pripravenosti jednotlivých projektových zámerov/projektov je možné odhadnúť potrebné zdroje na krytie implementácie jednotlivých strategických cieľov následne:

Tabuľka: 18 Finančný plán PHRSR Krajné

PRIORITA 1 - EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	Odhadovaná suma v €
1.1. Podpora rozvoja podnikateľskej činnosti	0 €
1.2. Rozvoj ľudských zdrojov	115 000 €
1.3. Rozvoj cestovného ruchu, kultúrno-spoločenských a voľnočasových aktivít	195 000 €
PRIORITA 2 - ROZVOJ OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	
2.1. Zvýšenie kvality infraštruktúry verejných služieb	770 000 €
2.2. Rozvoj sociálnych a zdravotných služieb	100 000 €
2.3 Modernizácia a rekonštrukcia mestských objektov, školských zariadení a zlepšenie kvality služieb verejnej správy a vzdelávania	450 000 €
PRIORITA 3 - ZVÝŠENIE KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	
3.1. Zvýšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd a zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	2 600 000 €
3.2. Využitie obnoviteľných zdrojov energie	80 000 €
3.3 Podpora odpadového hospodárstva a riešenie problematiky environmentálnych záťaží	87 000 €
3.4 Preventívne opatrenia na zníženie dopadov zmeny klímy	0 €
3.5 Ochrana prírodného prostredia a krajiny	10 000 €
SPOLU	4 407 000 €

Uvedené sumy predstavujú potrebnú hodnotu finančného krytia pre zámery, ktoré boli zadefinované. Tieto sa budú priebežne aktualizovať, či už v kontexte ich realizácie, resp. meniacej sa potreby územia prípadne v kontexte vyhlasovaných výziev na financovanie zo zdrojov EŠIF a Plánu obnovy a odolnosti SR, či v kontexte rozhodnutia Kooperačnej rady SPR. Pri takýchto investíciách za 7 rokov by mohla byť priemerná ročná investícia do zámerov cca 630 000 EUR. Ak by sa obci podarilo na projekty využívať dotačné schémy v priemernej výške

cca 70 %, potom by bolo treba do daných aktivít zainvestovať cca 189 000 EUR ročne z obecného rozpočtu.

4.3 AKČNÝ PLÁN

Č.	Projektový zámer	Termín realizácie	Príslušnosť zámeru ku Špecifickému cieľu PHRSR
1	Revitalizácia zanedbaných areálov pre účely priemyslu, skladových priestorov a výroby	2024 - 2030	1.1.1
2	Výstavba nájomného bytového domu pre mladé rodiny	2024 - 2030	1.2.1
3	Realizácia IBV na pozemkoch vo vlastníctve obce	2024 - 2030	1.2.1
4	Zmena ÚPN obce za účelom vyčlenenia nových stavebných pozemkov	2024 - 2025	1.2.1
5	Rekonštrukcia materskej školy na bytový dom	2024 - 2030	1.2.1
6	Výkup pozemkov do vlastníctva obce pre potreby budúcej bytovej výstavby	2024 - 2025	1.2.1
7	Organizovanie vzdelávacích kurzov	2024 - 2030	1.2.2
8	Propagácia obce	2024 - 2030	1.3.1
9	Náučno-historický chodník Krajné	2024 - 2030	1.3.1
10	Cyklotrasa Krajné	2024 - 2030	1.3.1
11	Vybudovanie sústavy detských ihrísk	2024 - 2030	1.3.1
12	Vybudovanie jazdeckých trás	2024 - 2030	1.3.1
13	Rekonštrukcia objektov tradičnej ľudovej kultúry na skanzen ľudovej architektúry	2024 - 2030	1.3.2
13	Podpora činností miestnych spolkov	2024 - 2025	1.3.3
14	Vytvorenie „Komunitnej obce“	2024 - 2030	1.3.3
15	Vybudovanie prírodno-kultúrneho areálu v lokalite „Borinka“	2024 - 2030	1.3.3
16	Rekonštrukcia miestnych chodníkov	2024 - 2030	2.1.1
17	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2024 - 2030	2.1.1
18	Osvetlenie prechodov pre chodcov pri škole	2024 - 2030	2.1.1
19	Modernizácia autobusovej stanice	2024 - 2025	2.1.2
20	Revitalizácia nevyužitých plôch pri komunikáciách a verejných priestranstiev na plochy verejnej zelene s mobiliárom	2024 - 2030	2.1.2
21	Rozšírenie verejného osvetlenia	2024 - 2030	2.1.2
22	Zriadenie rodinného Domova sociálnych služieb	2024 - 2030	2.2.1
23	Modernizácia a zapletenie zdravotného strediska	2024 - 2030	2.2.2
24	Modernizácia učební ZŠ a MŠ Krajné a telocvične	2024 - 2030	2.3.1
25	Modernizácia obecného rozhlasu a jeho rozšírenie na kopanice	2024 - 2030	2.3.2
26	Kompletná rekonštrukcia Domu smútku Krajné	2024 - 2030	2.3.2
27	Rekonštrukcia kultúrneho domu – Matejovec	2024 - 2030	2.3.2

28	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice Krajné	2024 - 2030	2.3.2
29	Vybudovanie kamerového systému	2024 - 2030	2.3.3
30	Nabíjacia stanica pre elektromobily resp. pre bicykle	2024 - 2030	2.3.3
31	Nákup elektromobilu pre obec	2024 - 2030	2.3.3
32	Rozšírenie kanalizácie	2024 - 2030	3.1.1
33	Modernizácia a rozšírenie kapacity ČOV	2024 - 2030	3.1.1
34	Rozšírenie vodovodu	2024 - 2030	3.1.2
35	Rekonštrukcia miestnych vodných zdrojov a vodojemov	2024 - 2030	3.1.2
36	Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov	2024 - 2025	3.2.1
37	Propagácia separovaného zberu a zhodnocovania odpadov v obci	2024 - 2025	3.3.1
38	Vybudovanie zberného miesta	2024 - 2030	3.3.1
39	Nákup komunálnej techniky	2024 - 2025	3.3.1
40	Odstránenie nelegálnych skládok v katastri obce	2024 - 2030	3.3.2
41	Realizácia protipovodňovej ochrany	2024 - 2025	3.4.1
42	Propagačné aktivity zamerané na ochranu prírody	2024 - 2025	3.5.1
43	Ochrana a obnova biodiverzity v katastri obce	2024 - 2030	3.5.1

4.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Obec Krajné počas implementácie stanovenej stratégie v rámci PHRSR do roku 2030 rešpektuje nasledujúce základné princípy:

- **plánovanie a koordinácia** – spôsob plánovania jednotlivých aktivít smerom k efektívnemu napĺňaniu stanovených cieľov,
- **partnerstvo** – založené na spolupráci medzi jednotlivými kľúčovými aktérmi relevantnými pre tento dokument, ako aj širokou verejnosťou tak, aby sa zabezpečila koordinácia jednotlivých navrhovaných aktivít. Zabezpečovanie a podpora partnerstiev sú nevyhnutné nielen na úrovni mesta, ale i v kontexte širších súvislostí a vzťahov kraja a ostatných územných celkov v rámci širokého regiónu (SPR Myjava),
- **subsidiarita** – zabezpečenie realizácie navrhovaných aktivít na úrovni, na ktorej je to najefektívnejšie.

Kľúčovou podmienkou implementácie tohto strategického dokumentu je jasné stanovenie inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia. V tejto časti sú definované jednotlivé zodpovedné orgány ako aj činnosti, ktoré spadajú do ich kompetencie.

Na realizácii sa podieľa riadiaci orgán, výkonný orgán, kontrolný orgán a finančný orgán, medzi ktorými dochádza ku koordinácii a výmene relevantných informácií.

Riadiacim orgánom zodpovedným za implementáciu a koordináciu je Obecné zastupiteľstvo obce Krajné v zmysle platnej legislatívy v SR. Koordinácia je nevyhnutná najmä v prípade nasledujúcich zámerov a projektov:

- a. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko zo zdrojov alokovaných na implementáciu Integrovannej územnej stratégie Trenčianskeho samosprávneho kraja prostredníctvom tzv. strategicko-plánovacích regiónov (SPR). V takomto prípade je Kooperačná rada informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít resp. Integrovaných územných investícií (zdroje EŠIF).
- b. Projekty, ktoré sú financované z Operačného programu Slovensko prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev vyhlasovaných jednotlivými relevantnými orgánmi. V takomto prípade je vhodné, aby Kooperačná rada bola informovaná, za účelom koordinácie rozvojových aktivít a tiež z dôvodu zamedzenia duplicitného financovania z rovnakého zdroja (zdroje EŠIF).

Riadiaci orgán je zodpovedný, okrem koordinácie implementácie jednotlivých aktivít, aj za schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré na základe aktuálneho stavu naplnenia aktivít vypracuje výkonný orgán. Pri schvaľovaní monitorovacích a hodnotiacich správ berie riadiaci orgán do úvahy pripomienky predložené kontrolným orgánom.

Výkonný orgán, ktorým je pracovná skupina, dohliada nad realizáciou jednotlivých aktivít. Pracovná skupina sa skladá zo zamestnancov mestského úradu, externých odborných pracovníkov a ďalších prizvaných expertov. Kompetencie výkonného orgánu tvorí okrem iného aj vypracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré odzrkadľujú stav realizácie

stanovenej rozvojovej stratégie. Monitorovacie a hodnotiace správy spracovávané v pravidelných 12 mesačných intervaloch a prostredníctvom nich prebieha proces monitorovania a hodnotenia. Tieto vypracované monitorovacie a hodnotiace správy sú predložené na posúdenie a pripomienkovanie kontrolnému orgánu a následne sú uverejnené pre širokú verejnosť. Do kompetencie výkonného orgánu spadá i každoročná aktualizácia dokumentu a akčného plánu príslušného pre nasledujúci rok, ktoré následne schvaľuje riadiaci orgán.

Do pôsobnosti výkonného orgánu spadá aj finančný manažment implementácie PHRSR. Výkon finančného manažmentu je realizovaný primárne zamestnancami mestských resp. obecných úradov.

Pre širokú verejnosť je nutné zabezpečiť prístup k informáciám, a to pravidelným zverejňovaním monitorovacích a hodnotiacich správ na webovej stránke obce vrátane stručného prehľadu znázorňujúceho postup a súčasný stav realizácie rozvojovej stratégie. Za prípravu tohto prehľadu a za zverejňovanie monitorovacích a hodnotiacich správ je zodpovedný výkonný orgán.

Proces monitorovania a hodnotenia zabezpečuje naplnenie definovanej vízie, špecifických cieľov až po konkrétne aktivity stanovenej rozvojovej stratégie. Tento proces spoluvytvára jasný kontrolný mechanizmus reprezentujúci spätnú väzbu znázorňujúcu priebeh implementácie, jej aktuálny stav a jeho porovnanie s plánovaným harmonogramom. Získané informácie umožňujú vykonanie intervencií vedúcich buď k zosúladeniu skutočných aktivít s plánom alebo k nevyhnutnej revízii dokumentu. Proces monitorovania a proces hodnotenia prebiehajú spravidla paralelne.

Proces monitorovania a proces hodnotenia podľa celkovej schémy inštitucionálneho a procesného zabezpečenia realizácie pozostáva z nasledujúcich krokov: vypracovávanie, posudzovanie, pripomienkovanie a schvaľovanie monitorovacích a hodnotiacich správ, pričom tieto činnosti prebiehajú v kompetencii jednotlivých orgánov a v spolupráci s verejnosťou. Počas procesu monitorovania a hodnotenia budú využívané interim, teda priebežné monitorovacie a hodnotiace správy, spracované počas realizácie aktivít, a ex post, správy následné, spracované po realizácii aktivít. Monitorovacie a hodnotiace správy pre aktivity financované zo zdrojov samosprávneho kraja sú spracovávané pravidelne v intervale každých 12 mesiacov. Monitorovacie a hodnotiace správy aktivít financovaných z externých zdrojov (primárne operačné programy, medzinárodné programy) budú vypracovávané v časových intervaloch stanovených v jednotlivých výzvach príslušných ku konkrétnym aktivitám.

5 ZÁVER

Schválenie PHRSR							
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krajné na roky 2024 - 2030						
Štruktúra dokumentu	Časť 1 – Úvodná časť Úvodná časť obsahuje všeobecné informácie o PHRSR a vysvetlenie pre aký účel bolo tvorené. Časť 2 – Analytická časť Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mesta s väzbami na širšie územie. Časť 3 – Strategická časť Táto časť obsahuje stratégiu rozvoja územia pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja mesta.. Časť 4 – Implementačná a finančná časť Obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR. Zameriava sa na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR s ustanovením merateľných ukazovateľov, tiež vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčných plánov. Obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít.						
Spracovanie	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krajné na roky 2024 - 2030 (ďalej len „PHSR 2024 - 2030“) bol spracovaný v období november 2022 - november 2023. PHSR bol spracovaný externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi Kopaničiarsky región – miestna akčná skupina (ďalej len KR - MAS) a pracovníkmi samosprávy. - Pracovný tím bol zložený z vedenia obce, zamestnancov ObÚ, poslancov ObZ, podnikateľov, tretieho sektora a členov komisií Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí ObZ <i>Stretnutie riadiaceho tímu:</i> 4. 10. 2022 21. 12. 2022 14. 6. 2023 15. 11. 2023 11. 1. 2024 Komunikácia s verejnosťou prebiehala prostredníctvom vyplňania dotazníkov občanmi obce Krajné. Dotazník bol vyplňaný v rámci domácností. <table border="1"> <tr> <td>Rozdaných</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Vrátených</td><td>15</td></tr> <tr> <td>% vrátených dotazníkov</td><td>38 %</td></tr> </table> Náklady na tlač i spracovanie boli financované z rozpočtu KR - MAS.	Rozdaných	40	Vrátených	15	% vrátených dotazníkov	38 %
Rozdaných	40						
Vrátených	15						
% vrátených dotazníkov	38 %						
Prerokovanie	Verejné pripomienkovanie prebiehalo v termíne.						

	Dokument bol uverejnený na internetovej stránke obce Krajné a informačných tabuliach obce. Počas verejného pripomienkovania neboli doručené žiadne pripomienky
Schválenie	5.9.2024